

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och kriminologi

Mötet mellan fotbollssupportrar och supporterpolisen

Utifrån supportrarnas perspektiv

Daniel Norberg och Alfred Sandström

2023

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
KRG800

Handledare: Kivanc Atak
Examinator: Amir Rostami

Abstract

The purpose of this study has been to investigate how supporters experience the encounter with the police during football matches in the Allsvenskan. The meeting with citizens is an important part of the police's trust-building work, and the experience citizens get can have consequences for the image of the police legitimacy. The study has a theoretical framework consisting of procedural justice and subculture theory. Eight semi-structured interviews have been conducted to capture the supporters' experiences of the encounter with the police. A thematic analysis of the interviews was performed after they were transcribed. All interviewees describe one or more situations where the treatment of the police is perceived as negative. Some believe that the police presence at the matches is at an adequate level, while others believe that the police should spend their resources on other things that are considered more important. The supporters believe that too many police officers can trigger supporters and create an aggressive atmosphere. Some supporters have perceived an unnecessary use of force by the police. A better dialogue between supporters and the police is believed to lead to better understanding between the parties and is therefore also a key to reducing the existing conflict between them.

Keywords: Football supporters, supporter police, conflict, procedural justice, subculture theory

Sammanfattning

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur supportrar upplever mötet med polisen under fotbollsmatcher i Allsvenskan. Mötet med medborgare är en viktig del av polisens förtroendeskapande arbete och upplevelsen medborgare får kan ha konsekvenser för bilden av polismyndighetens legitimitet. Studien har en teoretisk ram bestående av processuell rättvisa och subkulturteori. Åtta semistrukturerade intervjuer har utförts för att fånga supportrarnas upplevelser av mötet med polisen. En tematisk analys av intervjuerna utfördes efter att de transkriberats. Samtliga intervjupersoner beskriver en eller flera situationer då bemötandet av polisen uppfattas som negativt. Vissa anser att polisens närvaro vid matcherna ligger på en lagom nivå medan andra anser att polisen borde lägga resurserna på annat som anses vara viktigare. Supportrarna menar att för många poliser kan trigga supportrar och skapa en aggressiv stämning. Vissa supportrar har uppfattat ett onödigt våldsanvändande från polisens sida. En bättre dialog mellan supportrar och polisen tros kunna leda till bättre förståelse parterna emellan och är därmed också en nyckel till att minska den existerande konflikten mellan dem.

Nyckelord: *Fotbollssupportrar, supporterpolis, konflikt, processuell rättvisa, subkulturteori*

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till alla glada fotbollssupportrar som ställt upp på intervjuerna och genom era erfarenheter och upplevelser har ni bidragit med ett värdefullt material till detta arbete!

Vi vill även rikta ett extra stort tack till vår handledare Kivanc Atak som genom arbetets gång varit vår stöttepelare och gett oss tips samt insiktsfulla synpunkter.

Denna studie har skrivits av oss båda i samförstånd och därav är vi båda ansvariga för innehållet.

Daniel Norberg

Alfred Sandström

7 maj 2023

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 SYFTE & FRÅGESTÄLLNINGAR.....	2
1.2 BAKGRUND.....	2
1.2.1 Supportrar i Sverige.....	2
1.2.2 Supporterpolisen i Sverige.....	3
1.2.3 Begrepp.....	3
1.3 AVGRÄNSNINGAR.....	3
1.4 DISPOSITION.....	4
2. TIDIGARE FORSKNING	5
2.1 FOTBOLLSSUPPORTRAR OCH DERAS KONFRONTATION MED POLISEN	5
2.2 POLISENS HANTERING AV SUPPORTRAR.....	6
2.3 REKLEKTIONER KRING TIDIGARE FORSKNING.....	8
3. TEORETISKA PERSPEKTIV	10
3.1 PROCESSUELL RÄTTVISA	10
3.2 SUBKULTURTEORI	11
4. METOD	13
4.1 SEMISTRUKTURERAD INTERVJU.....	13
4.2 URVAL.....	14
4.3 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	15
4.4 TEMATISK ANALYS.....	17
4.5 VALIDITET OCH RELIABILITET	18
4.6 ETISKA STÄLLNINGSTAGANDEN	19
5. RESULTAT	21
5.1 POLISENS BEMÖTANDE	21
5.2 SUPPORTERPOLISENS STRATEGI.....	25
5.2.1 Polisens närvaro kring matcherna.....	25
5.2.2 Konfliktantering	27
5.3 BILDEN AV POLISEN I ANDRA SITUATIONER	28
5.4 ANALYS AV RESULTAT	31
5.4.1 Resultatet kopplat till processuell rättvisa	31
5.4.2 Resultatet kopplat till subkulturteori.....	33
6. DISKUSSION	35
6.1 VIKTIGASTE RESULTATEN	35
6.2 PROBLEMATISERING AV RESULTAT.....	36
6.3 FRAMTIDA FORSKNING	37
7. REFERENSER	38
BILAGOR	41

1. Inledning

Relationen mellan fotbollssupportrar och supporterpolisen har under åren kantats av konflikter och skrivelser i media. Mötet med polisen är en viktig del i polisens förtroendeskapande process och därav anses det vara av största vikt att undersöka hur supportrarna upplever mötet under fotbollsmatcher i Allsvenskan.

Denna studies utgångspunkt ligger i relationen mellan de svenska supportrarna och supporterpolisen som jobbar i samband med matcherna. Relationen är ofta kantad med problematik och det verkar finnas en viss oförståelse mellan de två grupperna där supportrarna generellt upplevs som kritiska mot polisens arbete (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 195). Flera incidenter har ägt rum där supportrarna ibland upplever supporterpolisens insats som otillräcklig (Deogan 2011, s. 144-145). Samtidigt framkommer det i utsagor från supporterpolisen att man upplever att en del supportrar endast är ute efter att testa var gränserna går och att skapa ett visst kaos på läktarna (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 201). Vissa supportergrupper beskrivs på så sätt vara obrydda gentemot rättssystemet då de straff som regelbrytande beteende på läktarna kan leda till inte väger lika tungt som viljan att skapa en viss stämning (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 205). Även om relationen grupperna emellan är kantad av meningsskiljaktigheter och oförståelse finns också tecken på att supportrar och supporterpolis är lika på vissa sätt. På samma sätt som supportrar kan vara ute efter att saker ska hända på läktaren så beskrivs även polisen vara ute efter spänning (Deogan 2011, s. 146).

Mötet med medborgare är en viktig del i polisens förtroendeingivande arbete (Myhrer och Anderberg 2016, s. 87). Myhrer och Anderberg beskriver att ett alltför otrevligt och hårdhänt tillvägagångssätt i det ordningskapande arbetet kan leda till negativa konsekvenser i allmänhetens förtroende för polisen. Polisens legitimitet kan på så vis skadas genom en överdriven kontroll där tvångsmedel används i för stor utsträckning eller om personer omhändertas på för svaga grunder (Finstad 2016, s. 254). Detta medför att ett korrekt och rättssäkert arbete med medborgare istället leder till ett ökat förtroende för polismyndigheten. Polisen betonar själva vikten av medborgarmötet genom interna strategier där det betonas att förtroendet för polisen skapas i mötet med medborgarna

(Polisen 2017, s. 4). Det beskrivs därför att mötet alltid ska kännas tryggt och att polisens jobb ska utföras effektivt och rättssäkert.

I detta inledande avsnitt presenteras ämnet som studien syftar till att undersöka samt de frågeställningar som författarna önskar besvara. Vilka avväganden som gjorts rörande studiens avgränsningar kommer att framföras. Avsnittet avslutas med en disposition där studiens olika delar presenteras.

1.1 Syfte & frågeställningar

Utifrån den historiska problematiken i supportrarnas och supporterpolisens relation samt vikten av mötet mellan polisen och medborgare är syftet med studien att, genom en kvalitativ ansats, undersöka hur supportrarna upplever mötet med polisen vid fotbollsmatcher i Allsvenskan. Syftet kan besvaras med hjälp av dessa frågeställningar:

- Hur upplever supportrarna att polisen hanterar konflikter vid fotbollsmatcher i Allsvenskan och hur påverkar mötet med supporterpolisen supportrarnas syn på polismyndigheten?
- Hur kan supportrarnas upplevelser förstås utifrån teorierna processuell rättvisa och subkulturteori?

1.2 Bakgrund

Nedan ges en kort bakgrund och förklaring till centrala begrepp.

1.2.1 Supportrar i Sverige

Starten för den supporterkultur som vi känner till idag beskrivs ha kommit på 1970-talet (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 25). Det var då supportrarna själva till en större grad började ta initiativ till att driva på publiken i att både heja fram sitt lag och att till viss del även håna motståndarlaget. Hagström, Johansson och Jurell (2010, s. 16) beskriver att supporterkulturen i grunden kretsar kring rivalitet. Författarna poängterar att supporterkulturens inneboende rivalitet beskrivs ha väldigt oklara gränser. Rivaliteten frodas inte i klasskillnader då många klubbar är framkomna ur samma sociala skikt. Det är inte heller en traditionell rivalitet mellan olika orter eftersom den fotbollsrelaterade rivaliteten kan bidra till uppdelningar även inom en och samma stad och dess stadsdelar. Hagström, Johansson och Jurell (2010, s. 10) beskriver att supporterskapet och sporten kan beskrivas som två sammanflätade men ändå separata fenomen. Författarna menar att

supporterskapet är ett identitetsskapande fenomen där gemenskapen tenderar att överväga vikten av de sportsliga resultaten.

1.2.2 Supporterpolisen i Sverige

Supporterpolisen i Sverige är en del av den ordinarie Polismyndighetens organisation (Polisen, 2019). På polisens webbsida beskrivs att supporterpolisens huvudsakliga syfte är att förebygga våld och andra typer av ordningsstörningar vid sportevenemang. Fotbollsmatcher beskrivs vara de evenemang som det läggs mest fokus på. Supporterpolisen har i dess nuvarande form funnits sedan 1992. Någon form av supporterpolis kan nu hittas i samtliga av Sveriges sju polisregioner. I tre polisregioner beskrivs supporterpolisen vara en egen avdelning som enbart ägnar sig åt brottsförebyggande frågor i samband med sportevenemang. Supporterpolisens arbetsuppgifter är både att jobba ingripande på plats vid evenemangen men de har även en planerande roll inför, där samverkan med både de inblandade klubbarna samt andra myndigheter sker.

1.2.3 Begrepp

Klacksektion: Enligt Svenska Akademiens (2015) ordlista är en klack en grupp individer som leder hyllningsropen och "hejandet" vid tävlingsevenemang. Med klacksektion innebär alltså en avgränsad avdelning på arenan där dessa personer befinner sig.

Allsvenskan: Allsvenskan är Sveriges högsta fotbollsserie där det spelas hemma- och bortamatcher mellan 16 lag (Svensk Elitfotboll u.å.). Laget som är serieledare efter 30 omgångar blir svenska mästare.

1.3 Avgränsningar

Vi som författare till denna studie har gjort en del avväganden vad gäller avgränsningar kring studiens undersökningsobjekt samt den metod som kommer användas. Initialt fanns ett intresse att undersöka mötet mellan supporterpolisen och supportrarna specifikt under, så kallade, högriskmatcher i Allsvenskan. Vi kom dock fram till att undersökandet av enbart dessa matcher kunde kantas av svårigheter eftersom, bland annat, definitionen av en högriskmatch var tämligen oklar. Samtidigt kan det i en intervjusituation vara svårt för en respondent att avskilja vilka erfarenheter av mötet med polisen som skett under vilka

matcher. Därför gjordes valet att undersöka mötet mellan supportrar och supporterpolis runt alla typer av Allsvenska matcher oavsett vilken risk som beräknas finnas runt dem.

Anledningen till att undersökningen av relationen mellan supportrar och supporterpolis är kopplat till fotbollsmatcher i specifikt Allsvenskan är för att det är den högsta nivån av fotboll i Sverige där publiksiffrorna är som högst. Evenemangen kring Allsvenska matcher är därför större och innebär både en högre närvaro av supportrar samt en högre närvaro av polis i jämförelse med matcher i lägre divisioner.

1.4 Disposition

Under tidigare forskning presenteras en bild av det nuvarande kunskapsläget kring forskningsfrågan och hur vår studie både bygger på, samt skiljer sig från tidigare utförda studier. Kapitlet teoretiska perspektiv beskriver vilka teoretiska utgångspunkter vi använder oss av och varför vi använder just dessa i analysen av vår insamlade data. Under metod beskrivs hur insamlandet av data har genomförts. Här beskrivs fördelar med användandet av den valda metoden kopplat till vår specifika studie samt generella och specifika begränsningar som metoden besitter. Under resultat och analys presenteras den data som insamlats samt en analys av denna utifrån de teoretiska utgångspunkterna samt den tidigare forskningen. Studien avslutas med kapitlet "diskussion" där reflektioner kring studiens viktigaste resultat framförs, samt förslag på framtida forskning.

2. Tidigare forskning

Den nedan presenterade forskning har hittats med hjälp av databasen Discovery samt Google Scholar. Exempel på sökord som använts är: Supporterpolis, supportrar och polisen, polisen och folkmassor. I kapitlet har en uppdelning gjorts utifrån studiernas fokus. I första delen presenteras studier som utgår från supportrarnas perspektiv på sitt supporterskap samt konflikten med polisen. I det andra avsnittet presenteras forskning som rör supporterpolisen samt forskning som mer generellt rör polisens hantering av folkmassor. I den avslutande delen av detta kapitel presenteras tankar kring hur vår studie positionerar sig i förhållande till den tidigare forskningen. Vi presenterar i detta kapitel både svensk och internationell forskning, en avgränsning har dock gjorts då vi valt att inkludera studier där svenska miljöer och förhållanden har studerats.

2.1 Fotbollssupportrar och deras konfrontation med polisen

Den tidigare forskningen kring fotbollssupportrar rör ofta supporter-kulturen i stort genom att undersöka vilka drivkrafter som ligger till grund för supportrarnas beteenden. Ett vanligt tema i forskning kring supportrar är även den problematik de är förknippade med i samband med fotbollsmatcher. Hagström, Johansson och Jurells (2010) arbete är uppbyggt av intervjuer med supportrar. Intervjuerna ger en inblick i hur supportrarna själva uppfattar supporter-kulturens utveckling och deras åsikter kring vad som legat bakom vissa historiska händelser och fenomen inom kulturen. Här framkommer även tankar som rör den våldsamma och ordningsstörande aspekten som kantar supporter-kulturen. I boken framkommer hur upproriskhet varit ett tema som genomsyrat supportergrupper sedan 70-talet. Sättet man uttryckt detta har ändrats med tiden men en vilja att provocera har funnits länge. Grupperingar av supportrar som aktivt söker efter våld beskrivs ha introducerats på 90-talet. Dessa grupperingar var tydligt skilda från övriga supportergrupperingar inom fotbollsklubbarna och såg initialt sin uppgift som att skydda sin klubb och dess "vanliga" supportrar.

Konflikten mellan fotbollssupportrar och polisen i Sverige är något som Karlén och Radmann (2023) går djupare in på. Deras utgångspunkt ligger i en ökning i frustration mellan de två grupperna i samband med införandet av den, så kallade, villkorstrappan som infördes för att straffa klubbarna om supportrarna misskötte sig på matcherna (Karlén & Radmann 2023, s. 350). De beskriver i sin studie hur supportrarna är något som är en

viktig del av svensk fotboll då den förhållandevis stora mängden supportrar samt deras engagemang bidrar till att Sverige syns på Europas fotbollsscen (Karlén & Radmann 2023, s. 352-353). Polisens arbete beskrivs ofta som en balansgång mellan att låta den kreativa delen av supporterulturen flöda medan man även måste lagföra supportrar som på något sätt begår brott. Enligt Karlén och Radmann har ett arbetssätt som fokuserat på dialog med supportrar förespråkats av polisen, vilket har fungerat positivt och följts av positiva resultat. Det dialogcentrerade arbetssättet beskrivs dock gradvis ha bytts ut mot strategier som istället fokuserar på restriktioner och ökad kontroll vilket har tagits emot negativt av supportrar. Supportrarna uppges då vid flera tillfällen ha upplevt polisens arbete runt matcherna som konfrontativt och diskriminerande samtidigt som många supportrar också bojkottat vissa sportevenemang på grund av polisens våldsamt. Det framkommer i studien att supportrarna hellre skulle föredra en strategi som baseras mer på att skapa en bra dialog mellan parterna (Karlén & Radmann 2023, s. 359).

Åsikter kring polisens våldsutövande i samband med matcher diskuterades även av Salazar Fors och Gråhns (2020). Studien har utförts med hjälp av intervjuer där en del av intervjuerna rör supportrarnas syn på konflikten med polisen. Här framkommer hur supportrarna ofta inte har någon förståelse för de lagar och regler som de behöver förhålla sig till under matcher (Salazar Fors & Gråhns 2020, s. 35). Denna brist på förståelse till varför lagarna finns beskrivs leda till missnöje och även stor frustration mot polisen. I studiens intervjuer framkommer även att supportrar ser ett problem med polisiärt övervåld som leder till ett generellt nedsatt förtroende mot poliser även i andra situationer. Att polisen upplevs agera på sätt som hotar dess legitimitet är ett återkommande tema i de utsagor som presenteras i studien.

De Leur, Nordström och Wennergren (2022) använde sig av en kvantitativ enkätstudie för att undersöka supportrarnas upplevda rädsla för våld under matcher. Resultatet visade att supportrarna uppgav en rädsla för att polisen skulle bruka våld (De Leur, Nordström & Wennergren 2022, s. 19). Detta går hand i hand med vad som sägs i både Karlén och Radmann (2023) och Salazar Fors och Gråhns (2020).

2.2 Polisens hantering av supportrar

En del av de ovanstående exempel på studier där fotbollssupportrar är i fokus berör även supporterpolisen. I redogörelsen över supporterulturens historia intervjuar Hagström,

Johansson och Jurell (2010, s. 195-211) två personer som arbetar som supporterpolis i Stockholm. I intervjuerna som utförs med supporterpoliserna beskrivs deras syn på supportrarna. De berättar att en stor del av deras uppgift är att identifiera de supportrar som mest sannolikt kan ligga bakom någon form av ordningsproblematik. Här beskrivs att en uppdelning av supportrar görs i olika klassificeringar som korresponderar med risken de för med sig. Detta kan liknas till hur supportrarna själva gör en uppdelning mellan supportergrupper baserat på våldsbenägenhet (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 98).

Stott, Havelund och Williams (2019, s. 1) beskriver i sin studie hur den svenska polisen, efter upploppen i Göteborg år 2001, arbetade fram en nationell taktik rörande hanteringen av folkmassor som benämndes SPT. SPT är ett evidensbaserat arbetssätt som grundas i teorier rörande folkmassans beteende. SPT är designat på ett sätt som gör att man snabbt kan mobilisera mindre grupper av poliser med relevant utbildning till situationer med hög risk för konflikt, däribland Allsvenska fotbollsmatcher. Studiens syfte var att se hur arbetet kring folkmassor ser ut i praktiken och det resultat som framkom skiljde sig mellan olika delar av landet (Stott, Havelund & Williams 2019, s. 12-13). Flera välfungerande implementeringar av SPT observerades av författarna till studien där risker avvärdades av polisen innan de ens hade möjlighet att ta form. Exempel förekommer i studien där förekomsten av en god dialog med supportrarna innebar att överenskommelser kunde göras rörande supportrarnas rörelsemönster och beteenden inför match (Stott, Havelund & Williams 2019, s. 5-6). Något som i studien beskrivs vara en bidragande faktor till ett framgångsrikt arbete med SPT är en uppdelning av ansvaret mellan de delaktiga poliserna (Stott, Havelund & Williams 2019, s. 12-13). Uppdelningen är utformad på så sätt att vissa poliser agerar dialogpolis med funktionen att bygga och vårda relationer i de olika supportergrupperna medan en annan grupp ansvarar för att identifiera, samla information samt straffa och avvisa risksupportrar. Denna uppdelning i ansvar mellan poliserna beskrivs alltså vara ett framgångsrikt upplägg men Stott, Havelund och Williams beskriver att det arbetssättet inte används i andra delar av landet utanför Stockholm. På många platser kombineras istället polisens roll till att vara både dialogskapande och straffande/informationssökande. Detta beskrivs, generellt, leda till svagare relationer med supportrarna då de inte skapar samma grad av interaktion mellan parterna (Stott, Havelund & Williams 2019, s. 13). Studiens resultat visar effektiviteten i ett strategiskt arbetssätt kring folkmassor där fokus läggs på kommunikation. Studiens resultat beskrivs

på så vis ligga i linje med principerna för SPT. Dock visar resultatet att arbetet kring folkmassor och fotbollsmatcher inte alltid följer dessa principer.

Bäck & Lönnqvist (2021) har även de utfört en kvalitativ intervjustudie där poliser som arbetar med säkerhetsfrågor kring fotbollsmatcher har intervjuats. Den aktuella forskningsfrågan i denna studie handlar om vilka hinder som finns i utvecklandet av nya strategier kring fotbollsrelaterad ordningsproblematik. Några av de utsagor som framkommer i intervjuerna med poliser berör den rådande problembilden med supportrar (Bäck & Lönnqvist 2021, s. 29-33). Där påpekar poliserna att problematiken består av våld samt användandet av otillåten pyroteknik. De beskriver att samhällets övriga regler inte gäller inne på arenorna. Det kommer till uttryck genom att stora samhällsstörningar tillåts i samband med stora fotbollsmatcher och poliser har inte möjlighet att vidta de åtgärder som i andra fall setts som nödvändiga. Supportrar på fotbollsmatcher beskrivs, av en av de intervjuade poliserna, komma undan med mycket om man jämför med hur det ser ut på andra typer av evenemang. En koppling kan här göras med vad Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 45-46) skriver i sin studie där de intervjuar supportrar. Supportrarna upplever att polisen är allt för hårda i hur de behandlar supportrar under fotbollsmatcher. De upplever en oförståelse gentemot de regler de bör förhålla sig till samt till hur poliserna implementerar sitt brottsförebyggande arbete.

2.3 Reflektioner kring tidigare forskning

Den här studien följer rent metodologiskt samma spår som majoriteten av ovan presenterad forskning inom området genom att intervjuer kommer användas för datainsamling. Urvalet av personer som i denna studie intervjuas liknar också urvalet i flera av de ovanstående studierna. Precis som Hagström, Johansson och Jurell (2010), De Leur, Nordström och Wennergren (2022) samt Salazar Fors och Gråhns (2020) undersöks supportrarnas perspektiv. Dock finns det även aspekter där vårt urval skiljer sig från de andra studierna. Vi beaktar inte personliga egenskaper som påverkar vilken typ av supporter som intervjuas. Salazar Fors och Gråhns (2020) gör exempelvis en uppdelning där fokus enbart läggs på supportrar som kan ses som Ultras. Vårt urval kan mer liknas vid De Leur, Nordström och Wennergrens (2022) där urvalskriterierna består av att de som intervjuas ska vara fotbollsintresserade och besöka minst en allsvensk match per säsong. Däremot skiljer vi oss även från detta urval då vi vill att de intervjuade ska vara regelbundna besökare på allsvenska matcher varje säsong. En del av den ovan

presenterade forskning har en svag teoretisk anknytning medan andra skiljer sig stort från de teorier vi utgår från i denna studie. Hagström, Johansson och Jurell (2010) har inte en tydlig teoretisk utgångspunkt. Bäck och Lönnqvist (2021) utgår från ett organisationsteoretiskt perspektiv kopplat till hur beslut, rörande implementering av strategier, fattas inom polismyndigheten och De Leur, Nordström och Wennergren (2022) använder social inlärningsteori för att förklara rädsla för brott i samband med fotbollsmatcher. Vissa teoretiska likheter finns dock mellan Salazar Fors och Gråhns (2022) och vår studie. De utgår från subkulturteori för att förklara drivkrafter bland ultras, samt för att göra kopplingar till konflikten mellan supportrar och polisen. Även vår studie kommer använda subkulturteori för att analysera bakomliggande faktorer till konflikten med polisen bland supportrar. Vi anser att denna studie ger ett tillskott till det nuvarande kunskapsläget i frågan genom att ha ett fokus på mötets betydelse som den tidigare forskningen inte visar. Den tidigare forskningen kring fotbollssupportrar och supporterpolisen i Sverige utgår inte heller från principerna för processuell rättvisa. Hänvisande till dessa principer i denna studie kan bidra till en mer nyanserad bild av hur mötet mellan supportrar och polisen kan leda till konsekvenser för bilden av polismyndighetens legitimitet.

3. Teoretiska perspektiv

Kommande kapitel syftar till att redogöra för de teorier som kommer användas för att tolka det resultat som framkommer i den tematiska analysen av vår insamlade data.

3.1 Processuell rättvisa

Processuell rättvisa är ett begrepp som används inom förtroendeskapande arbete (Domstolsverket, 2022). Processuell rättvisa grundar sig i den vikt som finns i mötet mellan myndigheter och medborgare. Detta innebär att processuell rättvisa även blir aktuellt för polismyndigheten.

Processuell rättvisa är ett teoretiskt perspektiv som utgår från att polisens legitimitet grundar sig i allmänhetens uppfattningar om hur polisen fattar beslut och förmedlar sin auktoritära position (Sunshine & Tyler 2003, s. 514). Om allmänhetens uppfattning är att polisens sätt att utföra sitt arbete är rättvist så förbättras synen på polisens legitimitet och därigenom även medborgarnas vilja att stödja polisen i deras jobb. På samma sätt beskriver Sunshine och Tyler att processuell rättvisa menar att om allmänhetens uppfattning är att polisen utför sitt arbete på ett orättvist sätt så blir resultatet att medborgare reagerar med motstånd och en ovilja till samarbete gentemot polisen.

Donner et al. (2015, s. 167) har i sin metaanalys av forskning som rör processuell rättvisa kommit fram till att om medborgarna upplever att de blir behandlade rättvist av polisen, så förbättras både deras syn på polismyndighetens legitimitet och deras upplevda tillfredsställelse med polisens tjänster. Detta utfall av ett rättvist bemötande kvarstår oavsett om medborgarnas möte med polisen leder till något positivt eller något negativt, som att personen straffas på något sätt (Donner et al 2015, s. 154). Donner et al. (2015, s. 167) beskriver att i miljöer där polisen upplever ostabila relationer med medborgare finns det mycket att hämta i ett rättvist bemötande oavsett mötets karaktär.

Att polisens arbete med medborgarmötet är av stor vikt för synen på myndighetens legitimitet är tydligt. Det är dock även ett arbete som innebär flera utmaningar för polisen. Forskning visar att det bland medborgare finns en asymmetri i upplevelsorna av mötet med polisen (Skogan 2006, s. 117-118). Skogan nämner förekomsten av "negativitetsbias" som innebär att negativa erfarenheter av mötet med polisen väger

tyngre än positiva erfarenheter. Medborgare tenderar att uppmärksamma negativa aspekter mer än positiva vilket även leder till ändrade beteenden hos dem då negativa erfarenheter leder till en minskad vilja att hjälpa och lyda polisen. Skogan (2006, s. 119) avslutar med att beskriva situationen som att polisen knappt kan göra något för att förbättra den generella bilden av dem själva bland medborgarna, däremot kan de försämra den kraftigt genom ett respektlöst och icke genomtänkt bemötande.

Processuell rättvisa är en teoretisk utgångspunkt som vi anser är relevant till vår studie då det i tidigare forskning framkommit att flera av de problem som supportrar har med poliser handlar om hur polisen bemöter dem. Problemen i mötet går att koppla till vad teorin om processuell rättvisa utgår från.

3.2 Subkulturteori

Den traditionella subkulturteorin presenterades först under 1950-talet av Albert Cohen som en förlängning av Mertons strainteorin som specifikt applicerades på bildandet av kriminella grupperingar bestående av unga män (Akers, Sellers & Jennings 2017, s. 236). Cohens ursprungliga subkulturteori utgår, precis som strainteorin, från att oförmågan att nå upp till samhällliga mål leder till kriminellt beteende och skapandet av kriminella grupperingar (Akers, Sellers & Jennings 2017, s. 236). Varianter av Cohens ursprungliga teori har växt fram för att på andra sätt förklara fenomenet subkulturer. En sådan variant är postmodern subkulturteori. Postmodern subkulturteori framkom eftersom den traditionella subkulturteorin ansågs vara utdaterad och alltför akademisk och därmed inte applicerbar på verkligheten (Blackman 2005, s. 8). Enligt kritikerna blev begreppet "subkultur" något som producerades av teoretikerna och inte av verkligheten. Postmodern subkulturteori skiljer sig från Cohens traditionella subkulturteori genom att den vill frånga förklaringen att samhällliga begränsningar är en bidragande faktor till framkomsten av olika subkulturer (Blackman 2005, s. 8). Postmodern subkultur påstår, enligt Blackman, att det istället är sökandet efter en identitet som är den drivande delen i skapandet av subkulturer. På så sätt blir subkulturer inte ett strukturellt fenomen där samhällsfaktorer ligger i fokus. Man avstår därför från den del av subkulturteorin som härstammar från strainteorin. Faktorer som ekonomi och klasstillhörighet blir därför inte lika intressanta.

Zimniak (2020, s. 155) tar upp fotbollssupportrar i relation till traditionell subkulturteori och beskriver att utifrån den så borde fotbollssupportrar, främst de som kan ses som mer radikala och villiga att ta till våld, bestå av unga män med tuff socioekonomisk bakgrund som inte kan nå upp till samhällets mål. Utifrån tidigare forskning anser vi dock att beskrivningen av postmodern subkulturteori passar bättre in vid analys av bildandet av supportergrupper. Detta eftersom sammansättningen av grupperna visar upp vilja och samhörighet som drivkraft och inte begränsningar i att uppnå samhälleliga mål. Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 48-49) baserar sin studie på att förklara supporterkulturen ur ett subkulturperspektiv och drar slutsatsen att postmodern subkulturteori är användbar för att beskriva sammansättningen av supportergrupper.

Enligt Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 48-49) så förklarar postmodern subkultur drivkrafterna bakom individers vilja att ingå i supportergrupper. De betonar dock att väl inne i grupperna så kan beteenden bättre beskrivas i termer från tidig subkulturteori. Detta eftersom status inom supportergrupper, i vissa fall, kan uppnås genom tuffhet och viljan att slåss. Dessa statussymboler beskrivs av Akers, Sellers och Jennings (2021, s. 238) vara direkt kopplade till drivkrafterna bakom vissa typer av subkulturer. Dessa statusmarkörer är något som i tidigare studier förklaras användas inom supportergrupper (Hagström, Johansson och Jurell 2010, s. 98). I Hagström, Johansson och Jurell (2010, s. 98) uttrycks att de tuffaste supportrarna utsågs för att utkämpa slagen mot andra lags supportergrupper som ett sätt att försvara klubben. De mindre våldsbenägna supportrarna beskrivs ha varit stöttande mot de "tuffare" supportrarna och tyckt att deras närvaro varit användbart som skydd (Hagström, Johansson & Jurell, 2010, s. 92). Samtidigt beskrivs också att en tuff supporterklubb bidrar till ett positivt rykte där klubben ses som spännande, vilket innebär att klubben attraherar fler supportrar.

Vårt syfte är inte att förklara supportrarnas beteende men utifrån ovanstående redogörelse tror vi att subkulturteori kan hjälpa oss att förstå aspekter i supportrarnas upplevelser som kan kopplas till grupptillhörighet och skapandet av identitet. Därför kommer det material som framkommer i intervjuerna att analyseras genom termer för subkulturteori.

4. Metod

Med hjälp av semistrukturerade intervjuer har denna kvalitativa studie undersökt fotbollssupportrars upplevelser och uppfattningar om mötet med supporterpolisen under fotbollsmatcher i Allsvenskan. Nedan kommer vald datainsamlingsmetod samt vald analysmetod presenteras. Även urvalet och tillvägagångssättet i studien diskuteras. Kapitlet avslutas med överväganden gällande validitet och reliabilitet samt etiska ställningstaganden.

4.1 Semistrukturerad intervju

För att förstå fotbollssupportrars upplevelser om polisen kommer kvalitativa intervjuer att hållas. Kvalitativa intervjuer som datainsamlingsmetod fokuserar på intervjupersonens ståndpunkter och tack vare metodens flexibilitet kan det leda till ett större djup i studien (Bryman 2018, s. 561-562). Intervjuerna kommer att vara semistrukturerade vilket innebär att intervjupersonerna då kan avvika från intervjuguiden och vi som intervjuare kan ställa följdfrågor (Bryman 2018, s. 561). Hade det istället används kvantitativa metoder med exempelvis kvantitativa intervjuer eller enkätundersökningar som datainsamlingsmetod hade intervjupersonerna begränsats i att uttrycka sig eftersom det är ett mer strukturerat tillvägagångssätt (Bryman 2018, s. 561). För att undersöka deltagarnas egna uppfattningar och synsätt är alltså just kvalitativa intervjuer mest lämpliga. Som intervjuare är det viktigt att bland annat lyssna till intervjupersonen på ett tålmodigt sätt, att inte framhäva auktoritet samt inte gräla och argumentera (Ahrne & Svensson 2022, s. 59). Frågorna som ställs ska inte vara ledande och det är också viktigt att intervjun hålls i en lugn och ostörd miljö (Bryman 2018, s. 566).

Intervjuguiden är gjord på ett översiktligt plan, med översiktliga teman, för att ge rum för följdfrågor som anpassar sig till intervjupersonens utsaga (se intervjuguiden i Bilaga 1). Intervjupersonen kan då själv lägga fokus på det hen tycker är viktigt (Bryman 2018, s. 563). Intervjupersonen ska ses som en medskapare i förståelseprocessen i intervjun och därav kan hen enligt Thomsson (2010, s. 116) bli villig att uppnå de mål som intervjun har. För att förstärka vissa aspekter av det verbala kan kroppsspråket användas. Intervjuerna har dock hållits via telefon eller Zoom på grund av det geografiska avståndet mellan oss intervjuare och intervjupersonerna. Videosamtalen på Zoom eller telefonintervjuerna är en stor fördel sett till effektiviteten i arbetet men däremot en

nackdel när man ska ta hänsyn till kroppsspråket, vilket kanske leder till att man missar en del av det underliggande ändamålet bakom intervjupersonens utsagor. Genom att göra intervjuerna via Zoom eller telefon kan deltagarna även själva välja plats där man vill genomföra intervjun. De behöver endast hitta ett ställe där de kan koncentrera sig och ha tillgång till mobiltelefon eller dator. Thomsson (2010, s. 76) uppger också att det kan uppstå en rädsla om man ska intervjua på ett ställe man aldrig varit på. Med detta i åtanke kan Zoom eller telefon, där intervjuaren och intervjupersonen själva får välja plats, leda till en ökad trygghet som gör intervjun mer avslappnad. Man ska dock komma ihåg att kontakten man har under en intervju över Zoom kanske inte blir lika stark som ett fysiskt möte. Bryman (2018, s. 582) uppger däremot att det kan vara enklare för intervjupersonen att svara på känsliga frågor över telefon när parterna inte är fysiskt närvarande för varandra. Utöver detta måste man även ha eventuella tekniska problem i beaktande. Vid en intervju var uppkopplingen dålig vilket ledde till att vissa ord inte gick att höra samt att frågor fick ställas om. Detta kan påverka flytet i intervjun men det var inget som påverkade särskilt mycket i vårt fall. Efter att samtycke givits från intervjupersonerna har inspelning av intervjuerna gjorts med hjälp av mobiltelefoner. Därefter har intervjuerna transkriberats.

4.2 Urval

För att kunna delta i intervjun har vissa kriterier tagits fram för att de intervjuade ska kunna ses som supportrar och därav vara relevanta för studien. Dessa kriterier innebär att man ska gå på fotboll regelbundet och ha en anknytning till en klacksektion hos något lag i Allsvenskan. Med tanke på att vi har utformat vissa kriterier för att kunna delta i intervjun utgår arbetet från ett målstyrt urval (Bryman 2018, s. 498). Dessa kriterier är utformade på så sätt att kunna få frågeställningarna besvarade. Urvalet till intervjuerna skedde via ett bekvämlighetsurval. Deltagarna var individer som funnits tillgängliga för oss forskare (Bryman 2018, s. 244). Nackdelen med denna urvalsmetod enligt Bryman är dock att det inte går att generalisera på grund av att man inte vet vilken population stickprovet är representativt för. Vid två tillfällen åkte vi på fotbollsmatch i Allsvenskan. Vi valde att åka på två matcher där det av erfarenhet är mycket supportrar och poliser på plats. Syftet med dessa resor var att skapa ett tillfälle att komma i kontakt med supportrar som vi i framtiden kan hålla intervju med via telefon eller Zoom. Det togs kontakt med åtta slumpmässiga supportrar utanför matcharenen som till en början var intresserade av

en medverkan. Efter vidare kontakt och ett bifogat informationsbrev var det dock endast en individ av dessa okända som godkände medverkan.

Utöver bekvämlighetsurvalet vid fotbollsmatcher har även sju intervjuer som hållits skett med bekanta just på grund av den lätta tillgängligheten och att dessa personer uppnår kriterierna för att delta i intervjun. För att intervjuer med bekanta ska vara användbara krävs det att man har uppmärksamhet och medvetenhet för vissa problem som kan uppkomma. Den bekanta kanske bara lämnar en del av sin berättelse eftersom hen tror att intervjuaren har kunskap om ämnet sedan innan (Thomsson 2010, s. 126). Man måste också noga se till att den bekanta medverkar frivilligt i intervjun genom att beakta det eventuella beroendeförhållandet som en bekant kan ha gentemot intervjuaren om hen inte vågar tacka nej till intervjun på grund av vänskapen. Den stora fördelen med att intervjua bekanta är dock att det är enkelt att hitta deltagare (Thomsson 2010, s. 125). Man undgår även kontaktetableringen vilket gör att intervjun går snabbare och intervjun blir mer fokuserad (Thomsson 2010, s. 130–131). Intervjupersonen kan också känna stor trygghet av att bli intervjuad av någon hen känner (Thomsson 2010, s. 126).

Det finns inget bestämt minimum för hur stor urvalsstorleken bör vara vid intervjuer (Bryman 2018, s. 506). Bryman uppger dock att urvalsstorleken inte ska vara så liten att den har svårt att uppnå en datamättnad men den ska heller inte vara så stor att det blir svårt att genomföra en djupgående analys. Då intervjuerna i denna studie kommer att hållas relativt korta, kan det vara bra med ett större antal intervjupersoner, men på grund av arbetets tidsram kommer det inte finnas utrymme för många intervjutillfällen. Därav har det till en början siktats på 6-10 intervjuer inom detta arbete och det exakta antalet landade på åtta intervjuer då vi upplevde en datamättnad. En stor fördel med kvalitativa intervjuer är dock att man kan varva intervjuer och analys och sedan undersöka om det behövs fler intervjuer för att uppnå en mättnad (Ahrne & Svensson 2022, s. 64).

4.3 Tillvägagångssätt

Det första som gjordes i arbetet var en pilotintervju med en bekant supporter. Syftet med detta var att undersöka om den framtagna intervjuguiden behövde justeras. Det var även intressant att undersöka vilka svar som skulle kunna gestaltas och därav vilka följdfrågor som kunde tänkas ställas.

Till en början planerades en deltagande observation att utföras där supportrar skulle följas innan en fotbollsmatch i Allsvenskan som ett komplement till intervjuerna. På plats utanför matcharenan inför en match skulle även kortare intervjuer då kunna hållas med supportrar som ett komplement. Med tanke på de etiska problemen med att supportrar skulle ha blivit dolt observerade, plus faktumet att supportrar sannolikt har annat för sig än att ställa upp på intervju innan match, resulterade det i att fokuset helt lades på intervjuer som inte sker i direkt anslutning till matcherna för att få så bra och djupa svar som möjligt. Men med det sagt besöktes dock två matcher i Allsvenskan där det av erfarenhet är mycket supportrar och poliser på plats. Syftet med detta var istället att knyta kontakter med individer som skulle kunna tänka sig att delta i studien. Åtta personer kontaktades vid matcherna och samtliga var till en början intresserade av att medverka i intervjun. Mobilnummer till de intresserade individerna samlades in och senare skickades ett informationsbrev (se informationsbrevet i Bilaga 2) till respektive individ via SMS. De fick sedan tänka igenom sin eventuella medverkan en vecka innan de godkände eller avböjde deltagande. Efter det skickade meddelandet avböjdes dock medverkan i studien av sju av de åtta som kontaktades. Därför kontaktades istället bekanta individer för att hitta tillräckligt många intervjupersoner. Slutligen utgick intervjuerna från sju bekanta respondenter och en icke bekant respondent. I efterhand kan det därav tänkas att en bredare kontaktetableringen vid de Allsvenska matcherna hade gynnat studiens urval.

Båda författarna till denna studie har tillsammans närvarat vid intervjuerna för att på så sätt hjälpas åt att ställa relevanta följdfrågor. Intervjuerna spelades in för att sedan kunna transkriberas. Transkriberingen av intervjumaterialet skulle i bästa fall skett tillsammans och i samförstånd. Det kan då bli en säkerhet i avseendet att det genomförs på ett korrekt sätt, att meningar tolkas på samma sätt, men också en fördel när det gäller att inte missa detaljer (Salazar Fors & Gråhns 2020, s. 22). Men på grund av arbetets tidsram delades transkriberingen upp för att öka effektiviteten. Slutligen har ett kodningsschema upprättats och med hjälp av tematisk analys har intervjuerna analyserats och olika teman har skapats. Denna process har gjorts tillsammans för att uppnå samma tolkning av materialet samt för att hjälpas åt att avgöra att varje tema är tydligt avgränsat. I resultatdelen beskrivs varje respondent med en siffra för att inte avslöja identitet.

4.4 Tematisk analys

Intervjuerna som gjordes analyserades med hjälp av tematisk analys. Tematisk analys innebär att man identifierar, analyserar och beskriver teman i ett insamlat datamaterial (Braun & Clarke 2021, s. 40). Metoden förhåller sig inte inom en viss teoretisk ram vilket gör den till en flexibel metod (Braun & Clarke 2021, s. 47). Vid skapandet av intervjuguiden har redan teman som vill beröras skapats. Men efter att intervjuerna transkriberats, och allt som sagts har sammanställts, urskiljdes nya teman efter vad intervjupersonerna valde att fokusera på. Det intervjupersonerna hade uppgett lästes noggrant igenom och det som är av relevans för frågeställningarna har belysts (Braun & Clarke 2021, s. 88).

Inom tematisk analys analyseras data i steg för att hitta olika teman (Braun & Clarke 2021, s. 73). Steg ett innebär att bekanta sig med datamaterialet. Detta genomfördes genom att intervjuerna transkriberades ordagrant och därefter lästes materialet igenom ett flertal gånger. För att få ordning på materialet och hantera det så kallade kaosproblemet delades materialet in i teman efter dess innehåll medan irrelevanta delar som inte kan kopplas till studiens syfte sållades bort (Rennstam och Wästerfors 2015, s. 69). Detta är enligt Rennstam och Wästerfors ett sätt att hantera stora datamängder inom kvalitativ forskning. Steg två syftar till att ta fram koder på ett systematiskt sätt genom hela datamaterialet. Dessa koder karakteriserar en utmärkande egenskap som blir intressant för analysen och betydelsefull för studien.

I tredje steget identifieras möjliga underteman och huvudteman efter analys av koderna (Braun & Clarke 2021, s. 74). Detta gjordes genom att koderna strukturerades och sorterades i olika grupper beroende på vad de handlade om. Hade koderna samma grundidé hamnade de i samma tema. Koder fångar vanligtvis en specifik betydelse och teman beskriver bredare delade betydelser (Braun & Clarke 2021, s. 75). I det fjärde steget granskas och revideras teman vid behov. Datan i de olika teman som framkommit ska vara kopplade till frågeställningarna men samtidigt ha en skillnad sinsemellan. Det är viktigt att se till att de olika teman inte är diffusa eller har samma innebörd. Slutligen i det femte steget namnges de teman som framkommit med informativa namn och innebörden av varje tema skrivs ner detaljerat. De skapade teman som framkommit kontrollerades sedan mot den transkriberade texten för att garantera att datan överensstämde, och det säkerställdes även att varje tema var tydligt avgränsat (Braun &

Clarke 2021, s. 74). Vid analys och tolkning av datamaterialet kan det enligt Braun och Clarke (2021, s. 46) vara svårt att anta ett sätt som är objektivt och korrekt på grund av att forskaren alltid i analysprocesser kan antas vara subjektiv. Men en analys kan vara svagare eller starkare, och en starkare analys kan innehålla komplexa, djupa och nyanserade tolkningar. Exempel på analysprocessen finns i Bilaga 3.

4.5 Validitet och reliabilitet

För att säkerställa forskningskvalitet eller tillförlitlighet i en kvalitativ studie kan man utgå från kriterierna trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjlighet att styrka och konfirmera (Bryman 2018, s. 467). Trovärdighet är detsamma som intern validitet, överförbarhet kan jämföras med extern validitet, pålitlighet liknar reliabilitet och möjlighet att styrka och konfirmera motsvarar objektivitet.

Det är svårt att uppnå extern reliabilitet och generaliseringsbarhet i vår undersökning eftersom sociala miljöer samt människors åsikter skiljer sig åt (Bryman 2018, s. 465). Vårt bekvämlighetsurval bidrar till att arbetet är svårt att generalisera. Man ska dock komma ihåg att detta inte är syftet med kvalitativa forskningar. Man strävar istället efter en tillförlitlig studie som kan överföras till andra kontexter. Att tydligt beskriva tillvägagångssättet och hur den sociala kontexten ser ut bidrar däremot till att studien blir mer tillförlitlig. Resultatet har tillsammans tolkats via tematisk analys för att på så sätt stärka den interna reliabiliteten (Bryman 2018, s. 465). Man ska dock komma ihåg att tematisk analys förutsätter viss typ av subjektivitet när forskaren tolkar och analyserar materialet. Det kan även förekomma bias, men genom att, som tidigare beskrivet, ha övertygande, djupa och nyanserade tolkningar kan studiens tillförlitlighet öka (Braun och Clarke 2021, s. 46).

I kvalitativ forskning kan man, som sagt, prata om pålitlighet för att bedöma studiens tillförlitlighet (Bryman 2018, s. 468). Pålitlighet kan jämföras med reliabilitet och menas att studien ska ha ett granskande synsätt. Detta innebär att man ska visa en fullständig redogörelse för alla delar av forskningsprocessen, exempelvis visa vilka frågor som ställts i intervjuerna. Enligt Thomsson (2010, s. 34) bör läsaren kunna ta del av forskarnas förståelse och teoretiska utgångspunkter för att kunna göra sin egen bedömning av de tolkningar som presenteras. Således ska studien inte innehålla motsägelser och läsaren ska kunna följa med i argumenten för att på så sätt stärka riktigheten i tolkningarna.

Validitet innebär att man har studerat det man beskrivit att man ska undersöka (Thomsson 2010, s. 31). I kvalitativa studier kan dock validitetsbegreppet vara en svårighet då en annan forskare kan lyfta fram en annan tolkning, men man kan ändå argumentera för att tolkningarna är giltiga under rådande förutsättningar. Därav är det av stor vikt att beskriva hur man gått tillväga i studien. Som forskare ska man ha en kritisk synvinkel där man ifrågasätter varför och hur man genomför sitt arbete samt hur man kontrollerar och teoretiskt tolkar sina resultat (Kvale 2009, refererad i Thomsson 2010, s. 32). Utöver det ska man även framhålla sitt utgångsperspektiv angående det aktuella ämnet. Den sociala verkligheten som gestaltats i studien ska tydligt framgå med alla dess perspektiv för att uppnå trovärdighet och intervjuerna i studien ska också överensstämma med de teoretiska utgångspunkter som tas upp för att stärka den interna validiteten (Bryman 2018, s. 465 & 467).

4.6 Etiska ställningstaganden

För att skydda individer när det gäller forskning måste man väga forskningskravet och individskyddskravet mot varandra (Vetenskapsrådet 2002, s. 5). Det finns å ena sidan ett krav i samhället att forskning ska bedrivas kring väsentliga frågor, men å andra sidan måste man ta ställning till om den förväntade nyttan i kunskapen överväger de negativa konsekvenserna och riskerna för intervjupersonerna i studien. Denna uppsats förhåller sig därför till de fyra forskningsetiska principerna: *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet* (Bryman 2018, s. 170 & 171).

Informationskravet innebär att deltagarna ska ha informerats om studiens syfte och de ska veta att de deltar frivilligt och har rätt att hoppa av. Ett informationsbrev skickades ut till samtliga potentiella deltagare som kan ses mer i detalj i bilaga 2. Samtyckeskravet innebär att deltagarna frivilligt har bestämt sig för sin medverkan och kan när som helst avbryta sin medverkan utan motivering. De potentiella deltagarna fick läsa studiens tillvägagångssätt, syfte och hur etiska beaktanden gjorts. Sedan har deltagarna fått besvara om de vill medverka i studien genom att lämna ett besked via SMS där de skulle svara Ja om de ville delta och Nej om de inte ville delta.

Konfidentialitetskravet innebär i sin tur att personuppgifter förvaras på ett sätt så att obehöriga inte kan komma åt dem och slutligen innebär nyttjandekravet att uppgifterna

som samlas in från enskilda personer endast får användas för studiens ändamål (Bryman 2018, s. 171). I studien har intervjupersonernas mobilnummer samlats in för att kunna hålla kontakt och inspelning av intervjuerna har gjorts. Den information som har lämnats har behandlas säkert och förvarats i en låst mobiltelefon så att ingen obehörig kan ta del av den. Alla är anonyma i studien och redovisningen av resultatet kommer att ske så att ingen individ kan identifieras. Vilka lag som spelade på de matcher vi besökte kommer inte heller att avslöjas. Dock kommer det i vissa citat framkomma vilket kön intervjupersonen har. Detta anses å andra sidan vara av stor relevans för studien och är vidare inget som anses påverka anonymiteten. Kön är dessutom ingenting som tas upp i integritetsmyndighetens redogörelse för känsliga eller skyddsvärda personuppgifter (Integritetsmyndigheten, 2021). Ingen utöver studiens författare kommer att känna till deltagarnas medverkan i studien. Ingen personuppgift förutom kön framkommer i studien. Inspelningarna och den utskrivna intervjutexten kommer att raderas efter bearbetningen av materialet. Intervjupersonerna har möjlighet att ta del av examensarbetet genom att få en kopia.

5. Resultat

Vi har utfört åtta semistrukturerade intervjuer med fotbollssupportrar som regelbundet besöker fotbollsmatcher i Allsvenskan. Dessa intervjuer har sedan tematiskt analyserats med syftet att identifiera det mest centrala innehållet i supportrarnas utsagor. Nedan kommer en presentation av de teman som tagits fram och hur de kommer till uttryck bland respondenterna. Samtliga begrepp i respondenternas citat som kan knyta dem till en viss fotbollsklubb eller en specifik stad har censurerats (xx) för att säkerställa att ingen koppling kan göras till respondentens identitet. Ett avsnitt där fokus läggs på analys av resultatet i förhållande till teoretiska perspektiv kommer efter presentationen av teman.

5.1 Polisens bemötande

Upplevelsen av polisens bemötande av supportrarna har bland våra respondenter beskrivits vara tämligen blandat och något som varierar beroende på vilken typ av match man besöker och vilken roll man har som supporter i sammanhanget kring matchen. Detta tema syftar till att presentera hur supportrarnas upplevelser av polisens bemötande ser ut, hur det negativa tenderar att ta plats samt hur detta möte kan fungera som en grund i att den konflikt som finns mellan parterna utvecklas.

De intervjuade supportrarna har, som sagt, blandade erfarenheter av hur polisen bemöter dem i samband med allsvenska fotbollsmatcher. Många supportrar betonar att de vid flera tillfällen upplever ett trevligt bemötande från polisen. Det som kännetecknar supportrarnas utsagor när de pratar om deras erfarenheter av ett trevligt bemötande är att polisen då beskrivs som lugn och passiv. Ett exempel på detta är när respondent 5 säger: *“När man blivit bra bemött av poliser så är det oftast att man inte märkt av dem”*. Även respondent 8 säger något liknande: *“Positivt... är ju snarare att när man inte märker av de så har de väl gjort ett bra jobb, skulle jag säga”*. Andra respondenter följer det spåret med att beskriva trevliga möten i ganska vaga och generella termer och har svårt att ge konkreta exempel.

De erfarenheter som de intervjuade supportrarna har av möten som de uppfattar som otrevliga var något som tog mer plats i intervjuerna. Respondenterna pratade här både om tillfällen då de uppfattade stämningen runt mötet som mer otrevligt överlag, samt om specifika situationer där uppfattningen av mötet med polisen varit negativt. Respondent

I pratat om en match hen besökt där upplevelsen var att polisen hade en otrevlig och även aggressiv utgångspunkt i mötet med supportrarna: *“Det var våldsamt stämning från polisen, det var liksom väldigt aggressivt från första början för att visa att de kanske inte viker ner sig och så där”*. Att polisernas utgångspunkt upplevs som otrevlig och aggressiv är något som flera av de intervjuade också berättar om. Respondent 3 säger till exempel att:

“Jag har ju ett exempel när vi var nere i xx. Då hann jag inte ens komma ur bussen innan det kom fram en och frågade vad vi skulle ställa till med för skit den här gången.”

Respondent 4 menar att polisen från början har en utåtagerande inställning när storlag ska spela och de agerar efter att det troligtvis kommer att hända någonting även om situationen är lugn. Respondent 7 beskriver också att hen i vissa fall uppfattar ett negativt bemötande från polisen där de viftar bort supportrar och är *“iskalla”*. Hen betonar dock att det troligtvis är en faktor av att de är fokuserade på sitt jobb.

Att supportrar har negativa upplevelser av mötet med polisen är något som även framkommer i Karlén och Radmann (2023, s. 352-353). Dessa gör i sin studie en beskrivning av supportrar som visat missnöje efter kontakt med polisen samt med polisens arbetssätt vid fotbollsmatcher. Karlén och Radmann beskriver i sin studie att supportrarnas negativitet gentemot poliser grundar sig i att polisen agerar allt för konfrontativt och förtryckande i sitt arbete med supportrar. Det beskrivs hur ett dialogbaserat arbete ändrats till ett arbete som fokuserar mer på att straffa supportrar. Detta stämmer överens med vad som framkommit i denna studie. Flera respondenter vittnar om ett alltför aggressivt förhållningssätt från polisens sida där man upplever att polisen från början agerar konfrontativt till synes utan anledning.

I intervjuerna framkommer det att ett negativt bemötande eller en generell otrevlig stämning från polisen lägger en grund av missnöje, provokation och frustration bland supportrarna vilket i sin tur bidrar till att konflikten mellan parterna bibehålls och växer. Ett flertal av respondenterna beskriver det som att de olika parterna triggas varandra. Respondent 6 uttrycker sig så här om saken:

“De kan inte stå där bara och glo med sina hjälmar och ha batongen redo liksom. Det är då det blir... asså det är då folk går på polisen till slut, och då gör de samma sak tillbaka. Man blir provocerad av det.”

Respondent 4 håller även med om att ett otrevligt bemötande kan provocera fram ilska i dennes roll som supporter:

“Sedan har du ju de som är liksom... Ja, du ska inte säga någonting till mig för att jag är polis och liksom... eh... du måste behandla mig som... för att jag är polis på ett annat sätt liksom. Och sådana liksom, det är ju sådana som gör att människor blir lite liksom... att de... blir förbannade på polisen.”

Detta sammanfaller med vad Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 35) skriver om att supportrar triggas igång av de polisiära insatser som införs mot dem och på så sätt får en känsla av frustration som bygger upp konflikten mellan parterna. Enligt Salazar Fors och Gråhns grundar sig frustrationen bland supportrarna i att det bland dem inte finns någon förståelse för varför dessa insatser utförs. I utsagorna från de supportrar som intervjuats i denna studie kan en viss oförståelse utläsas. Då är oförståelsen framför allt riktad mot den utgångspunkt som polisen har inför matcherna som ofta beskrivs som otrevlig och våldsam, samt mot de sätt som poliserna presenterar sig själva genom uppställning och klädsel. De ser hotfulla ut, har hjälmar och vapen redo vilket beskrivs fungera som en provokation som leder till en aggressiv stämning bland supportrarna.

Någon respondent betonar även att hen tror att många supportrar kan vara ute efter att trigga polisen. Respondent 6 säger:

“Du vet att försöka ta sig runt arenan fast de vet om att nej, det bommstopp där, men att just försöka och kanske provocera polisen också för att liksom det ska hända någonting”.

När beskrivningar görs av hur polisens bemötande kan fungera provocerande och triggende framkommer sammanhållningen bland supportrarna. Respondenterna beskriver sig själva och de supportrar runt omkring sig som en del av en stor familj som står bakom varandra. Agerar polisen mot någon så drabbar det den stora gruppen. Respondent 1 liknar

vissa insatser som polisen gjort gentemot supportrar på läktaren som att polisen gör insatser mot familjen.

“Allsvenskan i sig är ingen toppliga men den enda publiciteten eller det enda sättet som vi syns i Europa är på grund av supportrarna. Och det är ju en livsstil och inte bara ett intresse för dem som lägger ner hela sina liv för det. Så det är klart att, vad ska man säga, man är inne och petar i, det blir lite som att man är inne och petar i ens familj”.

Hen uttrycker att supportrarna är en viktig del av den svenska fotbollen och att många supportrar tillsammans känner en stolthet över detta. Därför blir också insatser mot dem tagna på ett personligt plan. Respondent 1 framhäver även samhörigheten bland supportrarna och tror att inte många har förståelse för den. Hen upplever att alla tillsammans drabbas av att polisen ser dem som en börda som de behöver lägga resurser på. Det familjära i supporterskapet är också något som betonas av respondent 3 som säger:

“Det är roligt... fotbollskultur, det är... asså det... det är en annan sak liksom. Allt som händer i en klubb... händer oftast liksom med just supportrar. (...) Man kan säga att det blir som en familj, alla vill samma saker och alla håller på ett lag, alla brinner liksom för detta laget och älskar detta laget. Och det gör man ju själv med så man vill ju liksom skaffa sig ett bra umgänge med sådana människor.”

Något som också framkommer i supportrarnas utsagor gällande bemötandet från polisen är att de ofta upplever att de blir negativt bemötta på grund av deras roll som supportrar. Respondent 8 säger exempelvis:

“Jag märker ju personligen väldigt stor skillnad om jag träffar på en polis utanför fotbollen kontra inom fotbollen liksom. Om jag... säg att det är en sådan här rutinkontroll längs en motorväg... Då blir ju jag jättetrevligt bemött för att man liksom är en ung vit man ungefär. Men i en annan situation så är ju en ung vit man den riskgruppen som de är ute efter.”

På liknande sätt berättar samma respondent att hen upplever att bemötandet från polisen ändrat sig med tiden. Förr, när respondenten besökte fotbollsmatcher tillsammans med sin pappa, minns hen det som att bemötandet var trevligt från polisen. I nutid, när respondenten besöker matcherna tillsammans med kompisar i samma ålder har hen reflekterat över att polisen har en mer negativ utgångspunkt:

“De gångerna när jag var lite yngre och gick med min farsa, om han och jag frågade någonting då, då var det väldigt så här trevligt bemötande. Men när åren liksom gått lite och man har gått mer och mer själv, då märker man att det är en liten mindre trevlig bemötning liksom. När jag och tre andra unga män i liksom supporterklädsel kommer fram och frågar någonting. Då känner man att utgångspunkten är lite mer negativ. De är mycket mindre benägna att svara på frågor då på ett vänligt sätt skulle jag säga”

Hagström, Johansson och Jurell (2010, s. 98) uppger att polisen försöker göra uppdelningar bland supportrar baserat på vilken risk de för med sig. Känslan bland de intervjuade supportrarna kan dock beskrivas som att de anser att polisen ofta drar alla supportrar över en kam. Även supportrar som inte är ute efter att bråka och skapa problem blir, i situationerna runt matcherna, sedda som ett problem. Supportrarna upplever denna generalisering särskilt på bortamatcher.

5.2 Supporterpolisens strategi

Respondenterna har, i intervjuerna, uttryckt önskemål om ändringar i polisens arbetssätt kring de allsvenska matcherna. I detta tema berörs supportrarnas åsikter om polisens närvaro kring matcherna bör minskas eller ökas samt hur polisen förhindrar eller hanterar de eventuella konflikter mellan olika supportergrupperingar som uppkommit.

5.2.1 Polisens närvaro kring matcherna

De intervjuade supportrarna uppger att man framför allt märker av poliserna innan och efter fotbollsmatchen utanför matcharenan, så länge det inte händer någonting inne på arenan. Respondenterna är överens om att polisens närvaro kring olika matcher skiljer sig åt beroende på vilka lag som möts. Respondent 5 beskriver polisens närvaro:

“Det klart att saker kommer hända och jag tror det är ganska bra antal poliser på plats. För att allting styrs väl efter hur många supportrar som är där och risksupportrar och allt sånt. Jag tror att de har en ganska bra koll på det när de bestämmer hur många (poliser) som ska vara på plats.”

Ingen av de intervjuade supportrarna vill se en ökning av antalet poliser på matcherna. Dock anser vissa supportrar att polisens närvaro kring matcherna ligger på en lagom nivå medan andra anser att närvaron behöver minskas för att lägga resurserna på annat som anses vara viktigare. Respondent 3 uppger följande:

“Det behövs aldrig så många poliser som det är och det är rätt slöseri på resurserna. Det känns som att de prioriterar supportrar högre än, nu kanske jag är lite grov, men våldtäkter och mord. Det känns liksom som att det är mer fokus på att sätta dit bengalbrännare till exempel som är ett brott som ger..., ja vad är det?... max böter. Så det känns som att de prioriterar lite annat och det har ju liksom blivit en häxjakt de senaste åren tycker jag i alla fall.”

Vissa respondenter uppger också att de är skeptiska till för många poliser på plats och anser att det kan ge motsatt effekt då det kan leda till frustration bland supportrar. Alla respondenter är dock överens om att det inte hade fungerat utan polisen på plats utanför matcharenan. Respondent 5 menar att *“Det hade ju inte gått att ha sina barn på en fotbollsmatch utan att de riskerat att typ..., dö, varje gång såklart”*. Respondent 3 beskriver följande angående polisens närvaro:

“Jag tror det var 42 polisbussar utanför, för det var någon som hade räknat och lagt ut på twitter, och det känns inte riktigt. (...) Det ser ju ut som att det är en terrororganisation eller terrorattentat som är på gång ibland. Sen är det klart att polisen måste vara där för... det har ju hänt saker, att bengaler kastas och stolar flyger.”

De intervjuade supportrarna ser även en skillnad i hur de märker av polisens närvaro beroende på om de är hemmalag eller bortalag. Många respondenter uppger att man märker av poliserna mer som bortasupporter men man är dock förstående till varför och tycker strategin i sig inte är problematisk. Flera supportrar visar en förståelse i att polisen

jobbar på det sättet eftersom det skulle vara svårt att identifiera vilka som faktiskt är, så kallade, risksupportrar. Respondent 1 säger följande om saken:

“När det är bortamatch så, vi är så inkapslade då, vi har vår rutt som vi får gå eller här ska vi gå in så vi absolut inte ska komma i kontakt med hemmasupportrarna. Och då spelar det liksom ingen roll egentligen vem det är utan då är det liksom, då är det mer att man drar alla över en och samma kam”.

Ovanstående citat beskriver att en skillnad märks i hur polisen jobbar med supportrar beroende på om de besöker en hemmamatch eller en bortamatch.

5.2.2 Konflikthantering

När det gäller polisens arbete för att förhindra eller avbryta pågående sammandrabbningar runt matcherna har respondenterna många olika åsikter om polisens arbetssätt. Alla respondenter är överens om att det är ett bra tillvägagångssätt av polisen att hålla sig utanför arenan under pågående match för att inte riskera att trigga supportrar som är där för att bråka. När supportrarna möter poliserna utanför arenan anser de att poliserna kan ha en aggressiv och utåtagerande inställning. Respondent 6 uppger följande förslag för att kunna minska den aggressiva stämningen som supportrarna upplever sig mötas av:

“Kravallpoliserna behöver ju inte synas så mycket egentligen tycker jag. Utan de ska vara beredda när det händer grejer men annars för att få en lugnare situation överlag så tycker jag att de borde ha mer som publikvärdar om du förstår vad jag menar, mer informationsgubbar som man kan prata med normalt.”

De intervjuade supportrarna önskar att man kunde ha en bättre dialog med polisen. Dialog anses viktigt om det är på väg att uppstå en konflikt, men det anses också viktigt med tydlig kommunikation hur supportrarna ska röra sig exempelvis efter en match för att inte komma i kontakt med andra lagets supportrar och för att på så sätt upprätthålla en lugn stämning. Denna kommunikation anser alltså respondent 6 via citatet ovan att dialogpoliser ska föra. Respondenterna anser också att mötet med en polis ska vara som mötet med en vanlig person, supporterpolisen ska inte visa sig överlägsen. Att en god dialog mellan parterna är ett koncept med många fördelar är en återkommande slutsats i den tidigare forskning som presenterats. Karlén & Radmann, (2023, s. 352-353) skriver,

till exempel, att ett dialog-centrerat arbetssätt hos polisen tidigare har visat goda resultat medans en mer konfrontatorisk inställning beskrivs leda till negativa resultat och missnöje bland supportrar. Även Stott, Havelund och Williams (2019, s. 12-13) presenterar ett resultat som visar vikten av en god dialog och de positiva effekter det kan ha på relationen med supportrar. Respondent 5 uppger också att polisen behöver kunna läsa situationer bättre. Hen upplever att polisen agerar direkt utan att en dialog har förts:

“Jag tror att läsa av situationen mer och ha en bättre dialog med att... backa undan nu, annars gör vi... Oftast så smäller det bara ganska direkt utan att en dialog har förts. Det tror jag är ganska viktigt. Ju mer dialog de för och ju mer respekt de får med sig desto mer respekt får de tillbaka, skulle jag tro.”

Samma person anser att poliserna tar fram sina batonger för snabbt så fort det blir lite hetsig stämning och andra håller med om att det sker mycket oprovocerat våld:

“Det är väldigt mycket med batonger och pepparspray som åker fram ganska fort utan att det är nödvändigt liksom (...) Det är ju många som drabbas av det. Och det är ganska ständigt så tycker jag.”

Även Salazar Fors & Gråhns, (2020, s. 35) beskriver hur användandet av övervåld av poliser ses som ett nästan vardagligt fenomen bland supportrar. I deras studie framkommer det bland annat hur utsatthet av polisiärt våld ses som något som supportrar ofta är med om och som nästan ses som något värt att fira då det markerar att man på riktigt är en del av gruppen. Att det polisiära våldet på så sätt glorifieras av supportrarna är däremot inget som framkommer i denna studies intervjuer. Här ses våldet enbart som ett problem bland supportrarna. Något som bidrar till osäkerhet och frustration.

5.3 Bilden av polisen i andra situationer

De intervjuade supportrarna har i intervjuerna berättat om situationer där deras bild av hela polismyndigheten har påverkats på grund av vissa polisers agerande och bemötande. De flesta respondenter menar dock att bilden de får av polisen på fotbollsmatcher inte påverkar bilden de får i övriga situationer. Det märks också i intervjuerna att deras bild och erfarenheter av supporterpolisen är starkt kopplade till vad som skrivits i media.

Bilden av polisen som framkommer från supportrarnas egna iakttagelser eller media kan påverka bilden av polisens legitimitet.

Respondenterna har både positiva och negativa erfarenheter av polisens agerande i olika situationer. Respondent 4 anser att det inom supporterpolisen vid fotbollsmatcher finns maktmissbrukare som bidrar till en dålig bild av polisen:

“Skulle det gå liksom högre upp (domstol)... okej, det här har hänt... då är det oftast mer på polisen att han har rätt liksom. För att han är en tjänsteman. Och det tar många poliser vara på tror jag... att... okej, nu liksom är det så att jag har mer makt på min sida, jag får göra lite som jag vill just nu (...) Och sen har du ju de här andra liksom som gärna diskuterar, som gärna pratar. De får ju skit för sitt yrke liksom för att det finns andra som betar sig dåligt.”

Hen poängterar dock att hen överlag har en positiv syn på polisen då de i övrigt gör ett bra jobb och har en skyddande funktion, men att just vid fotbollsmatcher när polisen drar alla supportrar över samma kam eller när supportrarna blir utsatta för så kallade maktmissbrukare så försämras den bilden.

Respondent 5 fokuserar, likt respondent 4, på makten som polisen har vilket påverkar hens bild av polismyndigheten:

“Jag har väl alltid haft... en hårdare blick mot ordningsmakten... (...) Det klart att man har en uppsyn mot de som kan bötfälla en eller de som faktiskt får spöa på en om de anser sig ha rätt att göra det. Alltså de har ju någon form av makt över en vart man än är i samhället. (...) Men det är ju bara en sådan ständig grej jag har över folk som har makt över huvud taget. Jag gillar dem inte rent objektivt men är han skön så är han skön, så då respekterar jag honom som han respekterar mig.”

Respondent 6 menar att hen ser polisen som skrämmande när de går omkring med sina hjälmar: *“Jag har en osäker bild bara, jag känner mig inte tryggare av när jag ser polisen, det gör jag inte. Jag är mer rädd för dem än... än motståndare egentligen”*. På samma sätt framkommer det i De Leur, Nordström och Wennergren (2022) att supportrars upplevda rädsla för att bli utsatt för våld i samband med fotbollsmatcher främst är riktad

mot polisen. Respondent 8 berättar historier om olika incidenter hen iakttagit där polisen har konfronterat supportrar. Hen menar att bilden av polisen i stort påverkas och försämras så fort de hamnar i situationer med supportrar:

“Man ser ju mycket som händer på fotbollsmatcher och får reda på mera sedan om situationer och det klart att det försämrar min bild av polismyndigheten. De beter sig liksom riktigt illa mot personer som uppenbarligen kanske inte har gjort någonting. Så det klart man får en negativ bild på det sättet, en mer negativ syn på polisen i övrigt, vilket är jätteonödigt för de gör ju sitt jobb liksom.”

Resultatet visar att supportrarnas upplevelser har en påverkan på deras bild av polisen runt fotbollsmatcher. Dock verkar inte denna kunna appliceras på andra situationer man möter polisen i. Något som framgår i Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 35) studie är hur ett negativt bemötande från polisen påverkar supportrarnas generella syn på myndigheten i andra sammanhang. Detta är alltså ett resultat som denna studie inte har tillräckligt med evidens för att understryka. Däremot finns det aspekter i Salazar Fors och Gråhns resultat som även framkommer i våra intervjuer. I båda studierna väljer respondenterna att betona att de upplever att det finns poliser som hanterar situationer på ett sätt de anser vara tillfredsställande men att upplevelser av dessa positiva möten försvinner och förstörs när andra poliser hanterar situationer på ett mindre tillfredsställande sätt. En viss frustration visas även upp bland de intervjuade supportrarna i båda studierna gällande att polisen är skyddade av rättssystemet. Bilden av polisen beskrivs av Salazar Fors och Gråhns (2020, s. 36-37) då försämras av att supportrarna känner att polisen får göra vad de vill runt matcherna utan att det får några konsekvenser för det. Detta framkommer även i vår studie, att supportrarna upplever att polisen är skyddade i sin roll som tjänsteman. En respondent upplever att poliserna i vissa fall utnyttjar den makt de besitter och att de på så vis kan göra som de behagar i mötet med supportrarna utan att tänka på konsekvenserna. Tillräckligt underlag för att dra slutsatser kring om detta är en generell syn bland supportrar finns dock inte i vår studie på grund av ett begränsat datamaterial.

Supportrarna som har intervjuats har själva sett händelser där de anser att polisen har agerat fel. Det är dock tydligt i intervjuerna att dessa bilder på något sätt har påverkats eller förstärkts av saker som de läst i media eller hört från kompisar. Vissa incidenter som intervjupersonerna berättar om är enbart baserat på sådant de läst i media. Sociala medier

fungerar som en plattform där eventuella negativa videos på polisen kan spridas och, som många respondenter beskriver, så brukar man inte lägga fokus på det polisen gör bra. På samma sätt kan det tänkas att media gillar att belysa det negativa med ordningsmakten för att locka läsare vilket sedan också påverkar läsaren. Respondent 1 beskriver det så här: *“Jag tycker det har blivit lite bättre de senaste åren (polisens arbete), det är inte lika mycket skrivelser i alla fall om incidenter som sker”*. Respondent 8 uppger exempelvis också att hen bevittnade ett ingripande från polisen med sina egna ögon som han tyckte såg våldsamt ut. Sedan fick hen reda på mer information om händelsen via media som ökade den negativa bilden av hur polisen gick tillväga. Hen menar att media påverkar bilden av polisen och supportrar som en negativ spiral, där polisen inte gillar fotbollssupportrar och fotbollssupportrar inte gillar polisen.

5.4 Analys av resultat

De ovan presenterade resultaten ger bilden av både gemensamma och varierande erfarenheter av konflikten mellan supportrar och polisen. Nedan kommer resultatet i intervjuerna att kopplas till och analyseras med hjälp av de teoretiska perspektiv som presenterades tidigare i studien.

5.4.1 Resultatet kopplat till processuell rättvisa

Processuell rättvisa är, som tidigare beskrivet, en teoretisk utgångspunkt vars grundläggande påstående handlar om att bilden av polisen och dess legitimitet skapas i mötet med allmänheten och hur medborgare anser att polisen sköter sitt jobb (Sunshine & Tyler 2003, s. 514). Utifrån processuell rättvisa borde polisens bemötande påverka den inställning och bild som supportrarna har gentemot polisen. I de intervjuer som gjorts framkommer det att supportrarna inte alltid känner sig väl bemötta och respekterade av polisen i samband med fotbollsmatcher. Samtliga respondenter berättar om minst ett tillfälle där de upplevt mötet med polisen som negativt, våldsamt eller respektlöst. Resultatet visar även spår av hur en negativ bild av mötet med polisen bidrar till en negativ inställning gentemot polisen.

Det framkommer även i intervjuerna att flera av supportrarna upplever att ett otrevligt bemötande bidrar till en frustration, och ibland även en ilska, mot polisen. Utifrån processuell rättvisa innebär den negativa upplevelsen av polisen också en minskad sannolikhet bland medborgare att samarbeta med polis (Sunshine & Tyler 2003, s. 514).

Vissa belägg för detta kan hittas i denna studies resultat då supportrarna uppger att frustrationen mot dem leder till att man vill försvåra polisens arbete runt matcherna. Supportrarna uppger här en viss kollektiv vilja att slå tillbaka mot polisen genom att, till exempel, försöka ta sig över avspärningar bara för att skapa problem. En annan aspekt av polisens arbete som lyfts fram i intervjuerna är polisens sätt att kategorisera supportrarna i stereotyper. Detta är en del av polisens möte med medborgare som kan skapa problem på flera sätt. Polisens kategorisering av folkmassor kan generellt vara en faktor som bidrar till en ökad våldsanvändning av poliserna själva (Emrich 2022, s. 9). Detta som en effekt av att en del grupperingar kan ses som onda. Detta beskrivs vara fallet även när de grupperingar polisen arbetar kring inte visar några tecken på våldsamma tendenser. Resultatet i denna studie visar tecken som styrker detta argument. Supportrarna upplever sig bli dragna över en och samma kam av poliserna i samband med matcherna. Ingen av de intervjuade supportrarna beskriver att de själva är ute efter att skapa problem eller att bråka men de uppfattar ändå att om de befinner sig på en bortamatch eller i närheten av andra supportrar som är mer våldsbenägna så tenderar polisen att inte göra skillnad mellan supportrar. Supportrarna visar viss förståelse av att det blir på detta sätt då det underlättar för polisen. I något fall beskrivs dock hur polisen agerat med våld mot en supporter eftersom denne varit i närheten av andra mer våldsbenägna supportrar. I detta fall blir kategoriseringen ett problem, då man av misstag orsakar skada mot oskyldiga individer. Våldsamhet från polisens sida i mötet med supportrar är något som också återkommer flera gånger i intervjuerna. Supportrar benämner det som att de bevittnar onödigt våld som ofta inte är proportionerligt mot vad situationen kräver. Denna upplevelse av polisens arbetssätt, att de utövar sin makt på ett orättvist och icke-legitimt sätt, bidrar, enligt principerna för processuell rättvisa, till en försämrad relation till supportrar och en generellt sämre bild av polismyndigheten (Sunshine & Tyler 2003, s. 516).

Om supportrarnas upplevelse av polisens bemötande påverkar deras bild av polismyndigheten i stort är dock inte något som är tydligt. I intervjuerna framkommer det att de flesta respondenterna generellt inte har några problem med polismyndigheten i stort. Enligt flera av respondenternas uppfattning brukar bemötandet av polisen skilja sig mellan matchsituationer och andra situationer då de träffar poliser i samhället. De gånger respondenterna beskriver att de har en dålig bild av polisen, att polisen gör dem osäkra eller ser skrämmande ut, är kopplade till matchsituationer. En supporter betonar dock att

bilden av polismyndigheten i stort har försämrats utifrån vad hen sett och läst i samband med fotbollsmatcher.

Utifrån detta kan det tänkas att supportrarnas upplevelser pekar på att processuell rättvisa i vissa situationer kan undermineras. Supportrarna har många erfarenheter av otrevligt och ibland även aggressivt och våldsamt bemötande i samband med fotbollsmatcherna. Dessa erfarenheter är inte bara upplevda i första hand utan det är även saker som supportrarna sett någon annan råkat ut för och saker som de läst om eller sett i media. Här ska tilläggas att det tidigare beskrivna fenomenet negativitetsbias kan påverka supportrarna vilket kan bidra till en asymmetri i synen på polisens agerande kring matcherna (Skogan 2006, s. 117-118). Att detta fenomen förekommer bland respondenterna i denna studie är tydligt då de själva, i vissa fall, är noga med att påpeka det. De säger själva att det är lättare att lägga märke till de negativa erfarenheter man varit med om och dessa får på så sätt också en större plats i supportrarnas utsagor. Vissa påpekar att polisen i många fall uppfattas som trevliga men det finns en avsaknad av konkreta exempel. Eftersom negativitetsbias är ett studerat fenomen som har bevisats vara betydande i att individens bild av polisen blir asymmetrisk så går det med relativt stor säkerhet att påstå att detta även är något som förekommer hos de respondenter som inte själva påpekar dess existens.

Supportrarna beskriver känslor av otrygghet och frustration kopplat till poliser vid fotbollsmatcher. Generellt kan denna negativa bild av polisen inte härledas till andra situationer men i enstaka fall beskrivs den följa med supportrarna i vardagen. Detta betonar att varje möte är viktigt för allmänhetens syn på polismyndighetens legitimitet eftersom våldsamt och otrevligt bemötande sprider sig via media och via rykten och prat supportrar emellan. Så precis som Donner et al. (2015, s. 167) skriver, så bör polisen alltid utgå från respekt och rättvishet i mötet eftersom det påverkar relationen till supportrarna.

5.4.2 Resultatet kopplat till subkulturteori

Under intervjuerna med supportrarna har det inte framkommit särskilt mycket material om supportrarnas upplevelser om polisen som går att koppla till subkulturteori. Det hade förväntats att intervjupersonerna i större utsträckning skulle föra intervjun i riktningen för denna teoretiska ram. I vissa utsagor hos supportrarna går paralleller att dra till skapandet

av konflikten mot polisen med utgångspunkt i subkulturteori. Supportrarna anser sig stolta över sitt supporterskap där de, tillsammans med andra likasinnade, gör något stort och viktigt för fotbollen i Sverige och man får de svenska klubbarna att även synas och höras i hela Europa. Kopplingar kan här göras till postmodern subkulturteori som förespråkar sökande av identitet och det egna valet som förklaringar till varför personer söker sig till olika grupperingar (Blackman 2005, s. 8). I utsagorna beskrivs medsupportrar vid flera tillfällen som en familj, några som man känner samhörighet med på grund av kärleken till den klubb man håller på. När polisen gör insatser mot supportrar uppges det från vissa respondenter att de ger sig på sin familj vilket påverkar bilden av polisen i stort på ett negativt sätt.

Polisens olika insatser mot supportrarna förklaras, i vissa fall, som något personligt. Där blir sammanhållning och känslan av att man som supporter ingår i en stor familj något som fungerar triggande. Där blir polisen en typ av gemensam fiende som är inne och petar i familjens angelägenheter. Något som går att läsa ur supportrarnas berättelser är att problemen uppstår i ögonblicket där polisen kommer för nära inpå det familjära. Detta är något som framkommer tydligt när supportrarna diskuterar polisens närvaro på läktarna. Skulle polisen, till exempel, i för stor utsträckning vistas på läktarna, bland supportrarna skulle detta trigga supportrarna. Det beskrivs då hur supportrarna skulle backa varandra om bråk skulle uppstå. Tidigare forskning visade att tuffhet och förmåga att bruka våld som supporter var ett sätt att få status inom gruppen (Hagström, Johansson & Jurell 2010, s. 98). Stöd till detta påstående framkom inte i de intervjuer som utfördes och således är kopplingar till tidig subkulturteori svåra att göra i avseende med vad teorin säger om subkulturernas bakomliggande beteenden (Akers, Sellers & Jennings 2021, s. 238). Vissa aspekter av subkulturteori kan ändå användas för att både beskrivas vad som ligger bakom skapandet av supportergrupper samtidigt som delar av teorin också kan hjälpa till att beskriva hur dessa gruppers egenskaper bidrar till konflikten som skapas med polisen.

6. Diskussion

I detta avsnitt presenteras studiens viktigaste resultat och förslag på framtida forskning.

6.1 Viktigaste resultaten

Samtliga av de intervjuade supportrarna har på något sätt haft ett möte med polisen som de uppfattat som negativt. Detta genom egen upplevelse eller observation av en annan supporter. De händelser som de intervjuade supportrarna berättar om kan handla om att poliserna upplevs ha en negativ och ohjälpsam utgångspunkt mot supportrar som påverkar stämningen i mötet och runt matchen. Vissa supportrar har uppfattat ett onödigt våldsanvändande från polisens sida. Respondenterna anser att polisen ofta borde ta ett steg tillbaka och hantera konflikter på ett sätt som är proportionerligt mot situationens karaktär. Supportrarna tror att en bättre dialog kan fungera som nyckel till att få både poliser och supportrar att bättre förstå varandra och därmed också hantera konflikter på ett bättre sätt. Ett arbetssätt som fokuserar på dialog mellan poliser och folkmassor har, rent empiriskt, visat sig kunna leda till positiva effekter (Stott, Havelund & Williams 2019, s. 12-13), (Donner et al. 2015, s. 167).

Samtliga supportrar som intervjuats har uppgett att supporterpolisen behövs på plats vid fotbollsarenor i samband med matcher för att garantera säkerheten, men ingen anser att det behövs en ökning av antalet poliser. Vissa menar att polisens närvaro ligger på en lagom nivå där polisens antal resurser på plats skiljer sig åt beroende på vilka lag som möts. Vissa menar också att de vill se en minskning av antalet poliser och anser att de bör lägga resurserna på annat som anses viktigare. Samtidigt uppges det att för många poliser på plats kan istället trigga supportrar och skapa en aggressiv stämning.

Resultatet tyder på att principerna för processuell rättvisa, enligt supportrarnas upplevelser, i vissa fall inte efterlevs. Negativa erfarenheter av mötet kan leda till en försämrad bild av polismyndighetens legitimitet samt mindre förtroende och samarbetsvilja mot polisen (Sunshine & Tyler 2003, s. 514), (Stott, Havelund & Williams 2019). De flesta supportrar som intervjuats menar dock att bilden av polismyndigheten generellt inte blir negativt påverkad på grund av deras negativa erfarenheter av supporterpolisen. Betydande skillnad upplevs dock mellan fotbollsmatcher och andra situationer. Många uppger att polisen generellt gör ett bra jobb för samhället i stort, men

poängterar samtidigt att problem uppstår i samband med fotbollsmatcher då de intervjuade antar rollen som supportrar.

6.2 Problematisering av resultat

Studien är begränsad empiriskt på grund av urvalets storlek och karaktär och det är därför svårt att dra omfattande slutsatser eller göra generaliseringar. Det ska påminnas att det är intervjupersonernas egna erfarenheter och upplevelser som undersöks, vilket inte behöver betyda att denna studie är en spegling av verkligheten. Denna studie har vänts sig till endast klacksupportrar vilket kan betyda att dessa har liknande erfarenheter. Man ska också ha med sig att de bekanta som är intervjuade kan känna varandra och därav dela erfarenheter. På så sätt begränsar även detta generalisering.

Studiens resultat och supportrarernas erfarenheter är inte tänkta att användas som en mall för polisen i hur de planerar och utför sitt jobb under fotbollsmatcher. Även om polisen utför sitt arbete på ett sätt som stämmer överens med principerna för processuell rättvisa och som därigenom möjliggör för en god bild av polismyndigheten så kommer det alltid finnas supportrar som ändå kommer ha åsikter om hur polisen utför sitt arbete. Supportrarerna som blivit intervjuade framhåller exempelvis själva att det är lätt att fokusera på de negativa aspekterna och svårare att lägga märke till det positiva som polisen gör i sitt arbete. Resultatet kan däremot användas för att betona vikten som mötet kan ha både direkt och indirekt på individens uppfattning av polismyndigheten. Känslor och inställningar kan spridas inom supportergrupper.

Genom vårt intresse för fotboll och supporterkulturen i Sverige väcktes idén till denna studie. Våra egna erfarenheter av att kolla på fotboll leder således till att det finns en viss förståelse för att det finns en existerande konflikt mellan supportrar och supporterpolis. Man ska dock komma ihåg att utan denna förförståelse hade denna studie inte gjorts, och alltså inte kunnat leda till skapandet av ny kunskap. Förförståelsen kan vara en fördel i avseendet att man lättare kan ställa följdfrågor i intervjun och få en djupare förståelse för ämnet (Thomsson 2010, s. 45). Men samtidigt kan förförståelsen påverka så att viktigt material omedvetet sällas bort eller missas för att passa in med sin tidigare förståelse vilket alltså kan påverka tolkningen av resultatet.

6.3 Framtida forskning

Framtida forskning som syftar till att undersöka detta forskningsobjekt skulle gynnas av att utveckla urvalet gällande intervjupersoner. Ett mer randomiserat urval där även ett större antal supportrar intervjuas skulle innebära ett mer nyanserat resultat där slutsatser kan dras med mer säkerhet och generaliserbarhet.

I planeringsfasen av detta arbete fanns tanken uppe om att eventuellt även intervju supportterpolisen om hur de upplever mötet med fotbollssupportrarna. Med tanke på arbetets tidsram och den svåra tillgången till supportterpolisen valdes att endast fokusera på supportrarnas perspektiv. I framtiden skulle mötet mellan supportterpolisen och fotbollssupportrar på ett djupare plan kunna undersökas genom att addera ett perspektiv och lägga till den andra partens egna åsikter om deras bild av supportrar och strategi vid fotbollsmatcher.

En deltagande observation som metod för att undersöka mötet mellan supportrar och polisen skulle kunna utföras för att få en mer djupgående bild av mötets karaktär. Detta skulle också kunna vara ett sätt att bygga sin egen uppfattning av mötet och på så vis dra andra slutsatser om vad som ligger bakom konflikter som inte är partiska mot bara en sida av den. Detta skulle på så vis vara en intressant utveckling av detta studieobjekt som kan fungera kompletterande till denna studies resultat.

7. Referenser

- Ahrne, G., & Svensson, P. (2022). *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.
- Akers R. L., & Sellers C. S. (2017). *Criminological Theories: Introduction, Evaluation, and Application*. New York: Oxford University Press. Sidor: 436
- Blackman, S. (2005) Youth Subcultural Theory: A Critical Engagement with the Concept, its Origins and Politics, from the Chicago School to Postmodernism, *Journal of Youth Studies*, 8:1, 1-20, DOI: 10.1080/13676260500063629. (Hämtad 2023-04-15)
- Braun, V. & Clarke, V. (2021). *Thematic Analysis. A Practical Guide*. London: Sage. Sidor: 376
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder (Upplaga 3)*. Malmö: Liber
- Bäck, C. Lönnqvist, S (2021). Polismyndighetens strategiska arbete med fotbollsrelaterade brott och ordningsstörningar - *Vilka hinder och svårigheter finns för att nå framgång?*. [Kandidatuppsats, Linnéuniversitetet].
- De Leur, J., Nordström, V & Wennergren, P. (2022). Den polariserade fotbollen: *Rädsla för våld i samband med Allsvensk fotboll*. [självständigt uppsatsarbete, Örebro universitet].
- Deogan, T. (2011). *Män av våld: [om svenska huliganer]*. Malmö: Bra böcker.
- Domstolsverket. (2022). I andras ögon - *Sveriges Domstolars förtroendearbete igår, idag - varje dag*. Hämtad 2023-05-10 från:
<https://www.domstol.se/globalassets/filer/gemensamt-innehall/rapporter/rapport---i-andras-ogon-webb.pdf>.
- Donner, C., Maskaly, J., Fridell, L. & Jennings, W. G. (2015). "Policing and procedural justice: a state-of-the-art review", *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, Vol. 38 Iss 1 pp. 153 – 172

Emrich, M. (2022). *Police violence and the state: The negotiation of the boundaries between legitimated and illegitimate police violence in the context of the gilets jaunes protests*. [Masteruppsats, Lunds universitet].

Finstad, L. (2016). *Det konfliktfyllda polisarbetet*. I Larsson, P., Granér, R., & Gundhus., H. (RED.). (2016). *Polisvetenskap – En introduktion*. Lund: Studentlitteratur. Sidor: 338

Hagström, M., Johansson, P. & Jurell, C. (2010). *Va för jävla pack e ni?: berättelsen om Stockholms fotbollsklackar*. Imperial publishing

Integritetsskyddsmyndigheten. (2021). *Känsliga personuppgifter*. Hämtad 2023-05-31 från: <https://www.imy.se/verksamhet/dataskydd/det-har-galler-enligt-gdpr/introduktion-till-gdpr/personuppgifter/kansliga-personuppgifter/>

Karlén, S. & Radmann, A. (2023). Swedish supporter culture – restrictions, conflicts, resistance i *SOCCKER & SOCIETY*, Vol 24 (3). s. 250-363. Hämtad 2023-05-09 från: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/14660970.2023.2179198?needAccess=true&role=button>

Myhrer, T., & Anderberg, A. (2016). *Polisrätten - samhällsskydd och rättssäkerhet*. I Larsson, P., Granér, R., & Gundhus., H. (RED.). (2016). *Polisvetenskap – En introduktion*. Lund: Studentlitteratur. Sidor: 338

Polisen. (5 Maj 2017). *Polismyndighetens strategi för medborgarmötet (PM 2017:11)*. (Hämtad 2023-04-12)

Polisen. (20 Mars 2019). *Supporterpolisens - polisens arbete*. Polisen.se. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/supporterpolisen/> (Hämtad 2023-04-15)

Rennstam, J. & Wästerfors, D. (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Salazar Fors, A., Gråhns, S. (2020). *“Bengalen betyder allt för mig” - En kvalitativ studie om svensk ultraskultur och dess drivkrafter*. Högskolan i Gävle.

Skogan, W. G. (2006). *Asymmetry in the impact of encounters with police*. *Policing & Society*, 16(2), 99-126.

Stott, C., Havelund, J., & Williams, N. (2019). *Policing football crowds in Sweden*. *Nordic Journal of Criminology*, 20(1), 35-53. Hämtad 2023-05-05 från:
<https://doi.org/10.1080/14043858.2018.1513679>

Sunshine, J. & Tyler, T. R. (2003). *The Role of Procedural Justice and Legitimacy in Shaping Public Support for Policing*. *Law & Society Review*, vol 24 (3).

Svenska Akademien. (2015). Klack. I *Svenska Akademiens ordlista*. Hämtad 2023-05-30 från: <https://svenska.se/saol/?sok=klack&pz=1>

Svensk Elitfotboll. (u.å.). *Om Allsvenskan*. Hämtad 2023-05-30 från:
<https://www.svenskelitfotboll.se/league/allsvenskan/>

Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer*. (2., [rev. och uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur. Sidor: 168

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 2023-04-20 från:
<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Zimniak, R. (2020). *The Sociological and Psychological Aspect of Football Hooliganism*. Vilnius University Press. Volym (117). S. 152-158. Hämtad 2023-04-20 från:
https://www.researchgate.net/publication/348333211_The_Sociological_and_Psychological_Aspect_of_Football_Hooliganism

Bilagor

Bilaga 1 - Intervjuguide

Hur upplever supportrarna mötet med polisen?

1. Hur ofta går du på fotbollsmatcher i Allsvenskan?
2. Märker du av polisens närvaro under matcherna?
3. Hur har du blivit bemött av polisen under matcherna? (Trevliga/otrevliga?)
 - Har du något exempel på när du blev bra/rättvist eller dåligt/orättvist bemött? (Har du någon gång känt dig orättvist behandlad?)
 - Tror du fler supportrar varit med om samma sak?
4. Hur upplever du att polisen hanterar konflikter?
5. Skulle Polisen kunna göra något annorlunda i mötet med er supportrar?
6. Vad tror du hade skett utan polisen på plats?
7. Tycker du det behövs ökad/minskad polisen närvaro? Varför?

Bilaga 2 - Informationsbrev

Vill du delta i en studie om Mötet mellan fotbollssupportrar och Supporterpolisen under matcher i Allsvenskan?

Mötet med medborgare i olika situationer är en viktig del i polisens förtroendeskapande arbete och kan påverka legitimiteten för hela polismyndigheten. Mötet mellan supportrar och polisen är historiskt sett kantat av konflikter. Syftet med vår studie är att undersöka hur supportrar upplever mötet med supporterpolisen under fotbollsmatcher och hur detta påverkar bilden av polismyndigheten. Vi är intresserade av att intervjua supportrar som brukar befinna sig på fotbollsmatcher i Allsvenskan för att få en bild av hur de upplever mötet med polisen under matcherna. De supportrar som intervjuas har vi tagit kontakt med personligen i samband med fotbollsmatcher eller genom personliga bekanskap.

Studien är ett examensarbete på grundnivå och är en del av utbildningen Kandidatprogrammet i utredningskriminologi vid Högskolan i Gävle. Studien genomförs med intervjuer under perioden April-Maj, 2023. Intervjuerna kommer att beröra din uppfattning/erfarenhet av polisens bemötande av supportrar under Allsvenska

fotbollsmatcher. Intervjun beräknas ta ungefär 15 minuter och kommer att hållas över telefon eller Facetime/Zoom. Det är viktigt att intervjun sker i en ostörd miljö samt på en tid och plats som du bestämmer. Intervjun kommer att spelas in och skrivas ut i text.

Den information som du lämnar kommer att behandlas säkert och förvaras inlåst så att ingen obehörig kan ta del av den. Du är anonym i studien och redovisningen av resultatet kommer att ske så att ingen individ eller arbetsplats kan identifieras. Ingen utöver studiens författare Alfred Sandström och Daniel Norberg kommer känna till din medverkan i studien. Ingen personuppgift förutom din ålder kommer fram i studien.

Resultatet kommer att presenteras i form av en muntlig presentation till andra studerande samt i form av ett examensarbete. När examensarbetet är färdigt och godkänt kommer det att finnas i en databas vid Högskolan i Gävle. Inspelningarna och den utskrivna intervjutexten kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt. Du kommer ha möjlighet att ta del av examensarbetet genom att få en kopia av arbetet.

Deltagandet är frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan utan motivering. Härmed tillfrågas du om medverkan i denna studie. Lämna gärna ett besked om du vill delta i studien via SMS. Skriv **Ja** om du vill delta och **Nej** om du inte vill delta. Svara gärna innan den **24/4**.

Ansvariga för studien är studenterna Alfred Sandström och Daniel Norberg samt handledare Kivanc Atak. Har du frågor om studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Om du är missnöjd med hur dina personuppgifter behandlas vänder du dig i första hand till högskolans dataskyddsombud som nås på registrator@hig.se. Om du fortfarande inte är nöjd har du rätt att ge in klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, som är en tillsynsmyndighet.

Daniel Norberg
Student
Mail: XXXXXX
Telefonnummer: XXXXXXXX

Alfred Sandström
Student
Mail: XXXXXXXX
Telefonnummer: XXXXXXXX

Kivanc Atak
Universitetslektor
Mail: XXXXXXXX
Telefonnummer: XXXXXXXX

Bilaga 3 - Exempel på transkribering (Respondent 8)

Märker du av polisens närvaro?

Mer när man åker på bortamatcher. Eeéh eller borta, liksom, derbyn. Då stöter man på de på ett annat sätt för att man inte liksom, du måste gå den här vägen, eller du får inte lämna arenan från det här hållet och sånt. Så det är väl då jag märker av de mer skulle jag säga.

Hur har du blivit bemött av polisen?

Skulle säga att de gångerna när jag var lite yngre och gick med min farsa, om han och jag frågade någonting då, då var det väldigt så här trevligt bemötande. Men när åren liksom gått lite och man har gått mer och mer själv, då märker man att det är en liten mindre trevlig bemötning liksom, när det är jag och tre andra unga män i liksom supporterklädsel kommer fram och frågar någonting. Då känner man att utgångspunkten är lite mer negativ. De är mycket mindre benägna att svara på frågor då på ett vänligt sätt skulle jag säga, gör som jag säger trots att man inte tycker att man frågar något som är jättegalet. Min bil står parkerad där, får jag gå igenom avspärningen? NEJ liksom. Så där är det skillnad på hur man blir bemött, vilket sällskap man är i skulle jag säga.

Så om du ville gå igenom till bilen med din farsa för några år sedan så hade det gått?

Det hade verkligen inte varit något problem.

Har du sett någon annan supporter blivit bemött på ett sätt som du reagerat på?

Asså det var ju den här tjejen som blev misshandlad 2017. Jag var ju några meter ifrån det. Det är ett exempel som sticker ut ganska mycket. Det var xx mot xx så var det en tjej som blev nedbrottad och pepparsprayad av polisen. Sedan gick det till domstol och alltihopa, så det är sånt där som sticker ut lite negativt. Positivt... är ju snarare att när man inte märker av de så har de väl gjort ett bra jobb, skulle jag säga. Att när jag inte kan tänka på att jag har varit på en match och sett de brukar det oftast betyda de har gjort ett bra jobb skulle jag säga.

Menar du att när de inte syns så upplevs det bra?

Ja, det är bra att de syns när det är högriskmatcher och sånt. Liksom runt, ja men derbymatcher. Det är ju bra att de syns och visar att de är på plats liksom ifall någonting skulle hända och även en trygghet till gemene man att om det händer någonting så är det bra att de är där, men jag skulle säga, att man ska se att de är där man att de inte lägger i sig. Du vet står de där och visar sin närvaro i största allmänhet då är det ju inga problem

alls. Men det är ju störst problem på bortaderbyn och bortamatcher. Då blir det ju också att jag inte brukar stå i klacken normalt sett. Men på sådana matcher blir man mer hopbunden med risksupportrar. Och då blir det ju fler problem på olika sätt.

Hur anser du polisen hanterat konflikter?

Asså ofta så känner man, när det blir just så här ingripanden på olika sätt, då blir ens reaktion alltså negativ. Man tycker att det ser våldsamt ut eller liksom det känns som ett otrevligt bemötande. Men man har ju inte alltid all fakta kring det. Asså just i ett sånt fall så fick man ju all fakta senare och då spär det ju på. Då inser man att ah, de hade gjort jättefel. Då blir det liksom en negativ bild som, ja, spiral där polisen inte gillar fotbollssupportrar och fotbollssupportrar gillar inte polisen. Så just den typen av ingripanden, då är det ju så klart otrevligt men, ah, oftast är det ju liksom, ni får gå runt. Om man säger att man är i xx då måste vi gå runt när vi kommer med bortabussen. Då är det liksom bara att köra på det, då är det inte så otrevligt. Då gör de bara sitt jobb liksom.

När du har sett situationer som du anser polisen har agerat fel, tror du det påverkar din bild av polisen i andra situationer?

Ja, jag skulle säga att jag märker ju personligen väldigt stor skillnad om jag träffar på en polis utanför fotbollen kontra inom fotbollen liksom. Om jag... säg att det är en sån här rutinkontroll längs en motorväg och tar in massa personer. Då blir ju jag jättetrevligt bemött för att man liksom är en ung vit man ungefär. Men i en annan situation så är ju en ung vit man den riskgruppen som de är ute efter.

Det är när du är i rollen som supporter som det blir en annan relation med polisen?

Ja, precis, skulle jag säga. För att i normala fall har de ju aldrig någon form av, då känner jag mig aldrig iakttagen av dem. Jag bryr mig inte om att de finns där alls, i vilka andra fall som helst, men så fort det är kopplat till fotboll, då vet man ju att... ja på något sätt är jag den som är problemet i vissa polisers ögon. Och det är klart, eeh liksom, jag får ju ut, man ser ju mycket som händer på fotbollsmatcher och får reda på mera sedan om situationer och det klart att det försämrar min bild av polismyndigheten. De beter sig liksom riktigt illa mot personer som uppenbarligen kanske inte har gjort någonting. Så det klart man får en negativ bild på det sättet, en mer negativ syn på polisen i övrigt, vilket är jätteonödigt för de gör ju sitt jobb liksom.

Kan polisen göra något annorlunda i mötet med er supportrar?

Ha en tydligare kommunikation typ. Asså så här inför saker, eeh typ som när man är, säg, någongång som xx har mött xx borta så vet man att, då måste man åka till xx och sen till arenan. Då är det liksom inga problem men efter matchen blir det utsläpp på ett ställe och liksom jag pallar inte gå till xx och xx lägger precis intill. Då uppstår problemet att polisen inte vill släppa igenom några där. Jag tror liksom bara det är att, just skyffla folk till och från arenan på olika sätt, att man är tydligare i sin kommunikation långt i för tid och liksom planerar hur man ska lösa allting på olika sätt. Och sen tycker jag att det är bra att man hållit sig ifrån den här villkorstrappretoriken för uppenbarligen så vann de ju ingenting på det. Så det är egentligen att alltid vara tydlig i kommunikationen i god tid och fortsätta samarbeta med klubbarna.

Vad tror du hade skett om det inte fanns någon polis på plats?

Asså vissa matcher hade det nog gått superbra och inte varit några problem. Men det är väl liksom just att det är, asså på liksom Stockholmsklubbar och matcher så är det ju så mycket folk och när du har en sådan stor folksamling på olika sätt så, asså oavsett vilket sammanhang det är så kommer det ju vara någonting, så då behövs de ju. Men ja, det säger väl sig självt, en högriskmatch utan poliser så tror jag att det hade slutat sämre än när de är där liksom.

Anser du att det behövs ökad/minskad polisnärvaro på matcher?

Jag tycker det är ganska bra som det är skulle jag säga. När det är lågriskmatcher så, ja men en vanlig hemmamatch mot xx så är det någon enstaka där liksom ifall det skulle vara någonting men inte så mycket mer. Men sedan när det är större tillställningar så är det bra att de är ute och visar sig liksom. Så jag tycker det ligger på en ganska bra nivå.

Övrigt eller något du vill lägga till kopplat till frågorna vi ställt?

Jag vill bara trycka på det här med skillnader hur man upplever polisen i andra fall kontra när man är i fotbollssupporterrollen. En polis kan liksom bemöta mig på två helt skilda sätt bara för att jag råkar ha på mig en halsduk på en matchdag. Så det är en ganska intressant infallsvinkel tror jag.

Bilaga 4 - Exempel på analysprocessen

Råmaterial från intervju	Kodning	Underteman	Huvudtema
<p><i>“Jag märker ju personligen väldigt stor skillnad om jag träffar på en polis utanför fotbollen kontra inom fotbollen liksom. Om jag... säg att det är en sån här rutinkontroll längs en motorväg... Då blir ju jag jättetrevligt bemött för att man liksom är en ung vit man ungefär. Men i en annan situation så är ju en ung vit man den riskgruppen som de är ute efter.”</i></p>	<p>Skillnad på bemötande beroende på situation</p> <p>Supporterrollen ses som en riskgrupp</p>	<p>Generalisering av supportrar</p>	<p>Polisens bemötande</p>